

بهای اشتراك	
مذاكرات مجلس شورای ملی سالانه ۲۰۰ ریال	
مذاكرات مجلس سنا	۲۰۰
آگهی‌ها	۶۰۰
مذاكرات مجلسین و آگهی‌ها	۹۰۰

محل اداره	
مجلس شورای ملی	
شماره تلفن: ۲۰۴۴۸ و ۳۸۸۹۶ و ۳۸۸۹۰	
روزنامه بومه	تک شماره ۳ ریال

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال یازدهم

شنبه ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۳۴

شماره ۴۹۷۴

شماره مسلسل ۱۱۰

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۱۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه ۲۹ فروردین ماه ۱۳۳۴
فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس جلسات ۲۶ و ۲۷ فروردین
 - ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: خلعت بری و شوشتری
 - ۳- قرائت گزارش انتخاب هیئت رئیسه شعب
 - ۴- اعلام عده اعضای کمیسیونها
 - ۵- اجرای مراسم تحلیف بوسیله آقای یدالله ابراهیمی
 - ۶- بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون اقتصاد ملی راجع به جلب سرمایه های خارجی
 - ۷- اعلام مقام ریاست در مورد تعقیب سؤالاتی که از دولت سابق شده
 - ۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت و ۴ دقیقه قبل از ظهر بر ریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

تصویب صورت مجلس جلسات ۲۶ و ۲۷ فروردین

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل ائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان: سرمد - ایت - دکتر شاهکار - پیراسته - جلیوند - اکباز - کاشانیان - رضا افشار - دکتر سار - درخشش - دکتر سعید حکمت - مد - صامی - موسوی - غائبین بی اجازه آقایان: خزیمه علم - گرم - شادلو - بوربور - سعیدی - میراشرافی - مند صفائی - فراگزلو - سلطانی - امیر شاهی - کریمی - پناهی - کدیور - دیرآمدگان و زودرفتگان با اجازه آقایان: اکبر ۴ دقیقه - صرافزاده یک ساعت - افشار یک ساعت و ۱۵ دقیقه

دیرآمدگان و زودرفتگان بی اجازه آقایان: سنندجی سی دقیقه - کیوسی دقیقه - عرب شیبانی ۵ دقیقه - اعظم زنگنه ۵ دقیقه

رئیس - نسبت بصورت مجلس اعتراضی نیست؟ آقای شوشتری شوشتری - در صورت جلسه تصور میکنم شاید من اسم را اشتباه کرده باشم و آن نماینده محترمی را که عرض کردم دستبند زده شد و از خوزستان به تهران آورده شد اینجا نوشته شده بهجانی در صورتیکه آقای موسوی بودند که اینکار را کردند من اسم را اشتباه عرض کردم تقاضا دارم که اصلاح شود رئیس - اصلاح میشود آقای ارباب

ارباب - در متن بیانات بنده اشتباه کوچکی دارد که اصلاح میکنم به تند نویسی میدهم
رئیس - بسیار خوب آقای نورالدین امامی
امامی - عرض کنم دو صورت جلسه امروز داده شد در جلسه شنبه که بنده افتخار اداره مجلس را داشتم بعد از انتخاب مقام معظم ریاست آقایان تقاضای تنفس کردند بنده تصور میکردم که موقع یکسال ما تمام شده از این جهت بنده عرض کردم که اگر بنده صندلی را ترک کنم باید مقام ریاست تشریف فرما بشوند بعد که مقام ریاست تشریف فرما شدند معلوم شد که حد اقل تا ساعت دو بعد از ظهر ما استحقاق نشستن روی آن صندلی را داریم از این جهت این توضیح را عرض میکنم که در صورت جلسه بماند (صحیح است) عرض دیگرم اینست که در جلسه یکشنبه جناب آقای بیات ما کو در رأی اعتماد بدولت شرکت داشتند (مسعودی - آقای نصیری هم همینطور) آقای نصیری اسمشان هست ولی آقای بیات ما کو اسمشان در صورت مجلس اشتباهاً نوشته نشده است دعای میکنم که امر بفرمائید که اینهم اصلاح بشود چون این موضوع درج را بد هم منعکس شده است

رئیس - اصلاح میشود دیگر نظری نیست بصورت مجلس نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس دو جلسه گذشته تصویب شد

۴- بیانات قبل از دستور

آقایان: خلعتبری

و شوشتری

رئیس - سه نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای ارسلان خلعتبری

خلعتبری - بنده طرفدار قسمتی از کارهای کلی و مملکتی دولت سابق بودم و نسبت بامور اداری و فساد دستگاهها هم

از روز اول انتقاد میکردم و شاید مجموع انتقادات یک نفری بنده مساوی با لاقبل نصف انتقاداتی باشد که اشخاص دیگر کرده اند (صحیح است) از روی صورت مجلس ثابت میکنم - در مملکت مسائلی است کلی و برای مملکت دارای اهمیت و ارزش است که در درجه اول قرار گرفته که آن مسائل را باید همیشه در نظر داشت و بنده همیشه به آن مسائل بیشتر اهمیت میدهم تا بمسائل درجه دوم مثلاً برای فعالیت اقتصادی و تولیدی باید زمینه سیاست خارجی کشور را مورد توجه قرار داد و اوضاع داخلی کشور امنیت و آرامش در درجه اول قرار دارد اینها مسائلی است که وقتی تأمین شد برای مملکت آن وقت مسائل دیگر که عبارتند از اصلاحات اداری و رفع عیوب و فساد باشد و همینطور اصلاحات اقتصادی و تولیدی مقدور و ممکن خواهد بود و اگر این مسائل درجه اول تأمین نشود آن مسائل درجه دوم دشوار است که تأمین بشود - در مملکت هر کسی کاری را میتواند انجام بدهد و برای آن کار ساخته شده در فرانسه لازم بود که مقاومتی بشود برای نجات فرانسه، آن کار از عهده ژنرال دو گل بر میآمد بنابراین برای رسیدگی بخدمات اشخاص باید نگاه کرد باینکه هر کسی برای چه کاری ساخته شده است بکروزی آقای فرامرزی به بنده گفتند یا آقای مسعودی گفتند که کاری را که آقای شمس قنات آبادی در دوره ۱۶ و ۱۷ مجلس کرد تو که خلعتبری هستی نمیتوانستی انجام بدهی بنده هم تصدیق میکنم حقیقتاً کاری که آقای قنات آبادی در دوره ۱۷ انجام دادند از عهده بنده ساخته نبود (صحیح است) پس بنا بر این هر کسی برای کاری آمده بنده آن روزی

عنه مذاکرات مشروح صد و دهمین جلسه از دوره هجدهم قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

که تیسار سپهبد زاهدی از ایران میرفت صبح برای وداع بکاخ نخست‌وزیری رفته دو جمله به سپهبد زاهدی گفتم که شما رسالت و مأموریتی داشتید و آن مأموریت مبارزه با آن وضعی بود که در چند ماه اخیر دولت سابق وجود داشت بنا بر این از شما انتظار میرفت که مثل یک نظامی آن کار را خوب انجام بدهید آن کار هم که انجام گرفت و مسئله امنیت و آرامش در مملکت برقرار شد و کارهای مملکت از لحاظ کلی فیصله یافت بنا بر این شاهنشاهی نباید زمامدار باشد در مملکت مشروطه بکنفر برای همیشه نمیتواند زمامدار باشد هر کسی برای کاری ساخته شده و هر کس باید آن کار و رسالتش را انجام بدهد بنا بر این بنده میخواهم این موضوع را این بحث را اینجا برای همیشه خاتمه بدهم گفتم که یک عده ای بودند از روی رغبته آمدند زحمت کشیدند فداکاری کردند و آن کاری که باید انجام بدهند از لحاظ خدمت بمملکت و نجات مملکت از جنگ داخلی این خدمت را انجام دادند همیشه باید خدمات اشخاص را تقدیر کرد و با احترام از آنها اسم برد حالا تنها تیسار سپهبد زاهدی بود آقایان و کلای مجلس بودند همکاران اولیه دولت سابق در این کار شرکت داشتند و مسلماً نقطه اتکاء این اقداماتی که در آن چند ماه اخیر شد حتماً متکی بوده است به شخص شاه و الا شخص شاه که ساکت و آرام ننشسته بود حتماً آقایان با شاه تماس داشتند حتماً شاه با آقایان تماس داشتند برای اینکه سلطنت و دلبه‌های است که بوهیت الهی از طرف ملت به شخص شاه اعطا شده است بنا بر این شاه باید همیشه در مواقعی که لازم میشود مملکت را حفظ کند پس بنا بر این اشخاصی که با هم شرکت داشتند و کلای دوره ۱۷ نظامی ها و غیره آن خطری که مملکت را تهدید میکرد آن خطر را بر طرف کردند علت اینکه بنده امروز خواستم مصدع آقایان بشوم و مسائلی را از لحاظ سیاست بعرض آقایان برسانم باز عرض میکنم که این مطالبی که عرض میکنم هم آقایان میدانند ولی از لحاظ سیاسی بنده معتقدم که در موقعی باید وضع سیاست مملکت روشن بشود در نظر مردم اشخاصی که لااقل بمقدار کمی این خدمت را میتوانند انجام بدهند باید اقدام کنند، این بیانات بنده و این خدمت بنمایند گی سایر آقایان است و هر یک از آقایان هم که بیشتر بتوانند این مطالب را بفرا بیاورند بفرمایند بهتر است بنده از نقطه نظر نمایندگان و از لحاظ یک نماینده میخواستم وضع سیاسی مملکت را در هر موقعی روشن بکنم بنده در یکسال گذشته مکرر سعی کردم مردم ایران بفهمند که چرا من در روزه سیاسی و کلی دولت سابق را میبندم این برای این بود که وضع ایران را با وضع قبل از تشکیل آن حکومت مقایسه میکردم مردم

ایران باید بداند مملکت ایران را خطر زرقی تهدید میکرد و آن خطر در نتیجه سیاست غلط دولت سابق بود یعنی چند خطا مرتکب شد اول اقدام باموری کردند که به مصلحت نبود مخالفت باشخص شاه اجباراً کثرت و کلای مجلس با استعفا رفتند و انحلال مجلس که موجب سقوط خود آن دولت شد و یکی هم آزادی دادن به جمعیت های کمونیست کشور که تابع دستور تشکیلات بین المللی کمونیسم هستند و اولین نقشه آنها تسلط بر ممالک مجاور روسیه است برای اجرای مقاصد خود نمونه بارز اعطای آزادی بکمونیست ها در دولت سابق صدور قرار منع تعقیب راجع به سران حزب توده و غیر قابل تعقیب دانستن آنها برای فعالیت سیاسی است آقایانی که با دادگستری سروکار دارند میدانند که اگر در آن امر موافقت مقامات دولتی دخالت نداشت دادستان که تابع شخص وزیر است جرات نمیکرد با آن قرار موافقت کند و آن عمل یعنی صدور آن قرار دست کمونیست ها را برای فعالیت در مملکت باز کرده همان عمل موجب سقوط آن دولت شد سوم در صورتیکه دولت سابق در یکسال اول حکومتش با جمعیت های کمونیست داخلی در جنگ وجدال بود و آنها دولت سابق را دولت نو کرد و دولت عامل آمریکامیدانستند پس چه شد که در شش ماه اخیر با آن دولت موافق شدند و با جمعیت های چند هزار نفری برای رفتن و بری امر مرعوب کردن مجلس خلع شاه و غیره موافقت میکرد (شوشتری) از اول نعل وارونه میزد) برای اینکه کار هائیکه در چند ماه اخیر دولت سابق میکرد کمونیست ها را به مقصد نزدیکتر میساخت والا آنها که از ابتدا با آن دولت مخالف بودند برای نفع آن دولت کار نمی کردند چهارم يك نقشه دولت سابق هم ترساندن آمریکایی ها بود والا خود آقای دکتر مصدق هیچ وقت با توده ایها موافق نبودند و این مزایا را با آنها داده بود که از جمعیت آنها یکی برای امور سیاست داخلی خودش و کوبیدن مخالفین ، انحلال مجلس مخالفت باشخص شاه و تصور خودش برای ترساندن آمریکایی ها و غیره استفاده کند و این موضوع را بیکی از سناتور ها گفته بود من بدان سناتور گفتم که شما بروید پیش آقای دکتر مصدق و بگوئید که این سیاست شما سیاست غلطی است آن سناتور هم رفته بود و گفته بود بعد من گفت که من رفتم و گفتم ولی ایشان گفتند که من برای ترساندن آمریکایی ها این اقدامات را میکنم اما آمریکاییها نترسیدند و بالعکس سیاست غلط دولت سابق سبب شده که آنها فکس کردند که کمونیست ها در ایران مسلط خواهند شد من همان موقع به آقای دکتر مصدق نامه ای نوشتم که این سیاست خطا است و علت اینکه باین نامه اشاره میکنم

کرده چون جریانات سیاسی آن روز را روزنامه های آن روز منعکس میکرد (شوشتری) خواسته است شمارا اغفال کند) **رئیس** - آقای خلعتبری وقت خود شام تمام شد حالا از يك ربع وقت آقای دکتر جزایری استفاده میکنید بفرمائید **خلعتبری** - بعد مینویسد و گوید ممکن است نتایج نامطلوبی بیار آورد اگر برای جلوگیری از این وضع پیشنهاد مؤثر مفیدی بنظر جنابعالی میرسد و اینجناب را مستحضر بفرمائید ممنون خواهم شد ، میخواهم بگویم خود رئیس دولت سابق عقیده داشت که انتقادات صحیح صحیح است و خودش معتقد بود که رویه غلطی دارند میروند و از من خواهش کرده است اگر چیزی بنظر من میرسد پیشنهاد کنم ولی این کاغذ در ۲۴ و ۲۵ مرداد بمن رسید من نمی توانستم جواب این نامه را بدهم بگویم که نکند اینکارها را مقصود انتقاداتی که راجع بمسائل سیاسی در مملکت میکنند اینها برای خاطر شخص یا برای خاطر اشخاص نیست و بنده صمیمانه با آقایان قول میدهم که آنچه را که اینجا عرض میکنم آن چیزی است که خودم میفهمم و در صلاح مملکت تشخیص میدهم بنده میگویم من سیاسی باید شهادت داشته باشد من معتقد ب حفظ استقلال مملکت هستم و هر چیزیکه کمک ب حفظ استقلال مملکت است آن را حمایت میکنم چه موجود آن تیسار سپهبد زاهدی باشد چه آقای علاء و چه آقای دکتر امینی انشاء الله زحمات يك عده ای باعث شد که در موقع سخت استقلال مملکت حفظ شد برای مثال آقایان يك مطلب را توجه کنید به بنید تفاوت تغییر وضع است که باعث موفقیت اشخاص در خدمت میشود همین آقای دکتر امینی وزیر اقتصاد دولت سابق بود چرا راجع به نفت چیزی نمیگفت و در مجلس حاضر نمیشد که بگوید خاتما نفت بر اساس ۵۰۰ دینچه بصلحت است و حل اختلاف بوسیله بانک بین المللی بصلحت است و چرا به حاضر شد و گفت این قرارداد را باینکه ایده آل نیست ولی جز قبول آن راهی نیست و بهتر است که قبول شود تا رد شود برای اینکه وضع عوض شده بود وضع را کسی عوض کرده بود البته يك عده ای فداکاری کردند زحمت کشیدند وضع عوض شد وقتی وضع مملکت عوض شد در مورد نفت بین خودمان پوشیده نیست شخص شاه بطور صریح اول کسی بود که جبهه امر انتقاد خاصه آنجا که مربوط سیاست خارجی کشور میشود باشیوه صحیح و حزم و دور اندیشی لازم توأم نیست من در نامه که نوشته بودم روزنامه ها و جمعیت ها و اشخاص همه را ذکر کرده بودم البته کسی که تهیه جواب کرده فقط بروزنامه ها اشاره

این آن روزها در آستانه يك خطر عظیمی قرار داشتیم در روزهای ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و الا بنده که عاشق ۲۸ مرداد نبودم بنده که کاری انجام نداده بودم در ۲۸ مرداد که بگویم ۲۸ مرداد خوب است یا بد است صحبت روز ۲۸ مرداد نیست صحبت این است که جریان ۲۵ مرداد منتهی بوقایعی شد که آن وقایع ممکن بود برای ایران خطر داشته باشد در روز ۲۸ مرداد اگر توده ایها مسلح می شدند آنوقت می دیدید که وضع چه میشد و اگر مسلح میشدند بنده کمک د کتر مصدق نمیآمد تا د کتر مصدق فاتح بشود زیرا میدانستند که د کتر مصدق باطناً دشمن سرسخت آنهاست نوبت خود د کتر مصدق هم که میشود در این مطلبی که گفتم میخواهم به آقایان تذکر آ عرض کنم که اینکه بنده گفتم چرا آقای دکتر امینی آن روز نمیگفت و امروز گفت از آقای دکتر امینی تقدیر میکنم که اینجا آمد گفت این قرارداد ایده آل نیست و يك حرف خیلی خوبی زد و بعد هم با نهایت شهامت آمد گفت غیر از این راهی نیست اینکار را باید کرد و راه دیگری هم نیست ما وقتی به وضع سیاست اخیر ایران در یکسال و نیم اخیر درست توجه کنیم و وقایع یکسال قبل از اینرا در نظر بگیریم این موقعیت درست معلوم میشود اینکه من میگویم از ۲۵ تا ۲۸ مرداد برای ایران خطر داشت و برای اینکه معلوم باشد که چرا اوضاع بعد از آن را برای مملکت لازم داشتیم برای این بود که عده ای میگویند که حزب توده غافلگیر شد این صحیح نیست حزب توده همان روز ۲۸ مرداد ساعت ۱۱ صبح نمایندگان گانش بمنزل آقای دکتر مصدق رفتند و اسلحه خواستند آقای دکتر مصدق مقاومت کرد و اسلحه نداد همین د کتر سنجابی که چند روز پیش آزاد شد همین شخص هم با دادن اسلحه مخالفت کرد و يك عده ای از رزقش هم مخالفت کردند با دادن اسلحه، توده ایها بودند اما چرا بکمک د کتر مصدق نیامدند برای اینکه آنها نمیخواستند که د کتر مصدق فاتح بشود آنها میخواستند اسلحه بگیرند که خودشان فاتح بشوند و نظیر همین قضیه در روسیه در زمان انقلاب اکثراً واقع شد وقتی کریلینف رئیس بریگاد قزاق آمد بسمت پترو گراد برای اینکه شهر پترو گراد را برای تقاضای مردم آزاد بخواد بگیرد حکومت کرنسکی برای اینکه دولت خودش از بین نرود تقاضای کمک از رؤسای بلشویک کرد و رؤسای حزب بلشویک در آتشب آمدند در قصر کرنسکی با وعده کمک کردند و باو گفتند که اسلحه بدهید ما میرویم به جنگ آنها آنها غفلت کرد و برای خود خواهی اسلحه داد کمونیست ها اسلحه را گرفتند برگشتند دولت را کوبیدند بنا بر

آن سیاست صحیح بود و آن سیاست بنفع مملکت بود مردم ایران باید روشن بشوند در مقابل تبلیغات مضره ای که دائماً میشود و چون دستگاه تبلیغاتی ما ضعیف است و همیشه ضعیف بوده است و شاید تا مدتی هم همینطور باشد بنا بر این بنده لازم میدانم که این مسائل را هر چند وقت يك مرتبه در مجلس تذکر بدهم بعد از آن وقایع در ایران سیاست جدیدی پیش آمد حل مسئله نفت که آن وضع برای ایران قابل دوام نبود دوم ایجاد آرامش و امنیت که اولین وسیله لازم برای اصلاح اوضاع ایران و اصلاح اوضاع اقتصادی از همه چیز بالاتر است حتی از فرهنگ ۳- معلوم شدن روش سیاسی ایران و خارج شدن از آن سیاستی که نه معلوم بود از بلوک شرق برای امور اقتصادی خود استفاده میکنیم و نه از بلوک آمریکا استفاده میکنیم بیطرف هم نبودیم زیرا در ایران يك سیاست ضد آمریکائی شروع شده بود ما با انگلیس ها طرف بودیم اما نفهمیدیم چه شد که در شش ماه آخر جنگ را بر علیه آمریکائیها شروع کردند کجای این بصلحت بود ؟ من که نتوانستم بفهمم البته این رویه آمال کمونیستها بود و بهمین جهت من معتقدم که باید مسئله سیاست ایران روشن بشود و همه مردم ایران بدانند استفاده از کمکهای مالی آمریکا یکی از مسائل مهمی است که برنامه مورد عمل دولت سابق بود و این دولت هم در جزء برنامه اش قرار داده در تاریخ روس و انگلیس حاضر به کمک ایران شده است ایرانها از آن استفاده کرده اند مرحوم مستوفی الممالک از وطنپرست ترین افراد ایران بود اما طرفدار این بود که از کمک آلمان ها بر علیه روسها و انگلیسها استفاده کند مرحوم صنیع الدوله از وطن پرست ترین افراد ایران بود او آمد در ایران يك کنسرسیوم آلمانی برای ایجاد کارخانه در ایران تأسیس کند روس های تزاری او را کشتند شرکت امریکائی برای امتیاز نفت شمال حاضر شد شرکت نفت انگلیس بازی سقاخانه درش نمی بینم (صحیح است) مگر تشکیلات کمونیست بین المللی در زمان حکومت آقای دکتر مصدق بجمعیت های کمونیست داخلی اول بر علیه آقای دکتر مصدق و بعد بر علیه شاه کمک نکردند چطور کمک نکردند چطور کمک برای معو استقلال ایران عیب نداشت ولی کمک برای حفظ استقلال ایران عیب بود ؟ بنا بر این میخواهم استنتاج کنم آنچه که در مملکت واقع شد و بعد از آن جریان بنده آن را مطابق مصلحت مملکت دانستم و هنوز معتقدم هستم

دولت انگلیس را در فشار بگذارد صحنه استقلال هندوها را بشناسد رضاشاه مرحله بخواب نیندید آتانورک مرحوم بخواب نمی دید که امریکائیها هزار دلار بایران وتر که کمک مجانی بکنند يك فرصتی درد دنیا پیدا شده که امریکا با کمک میکند آنها هم برای اینکه نفوذ کمونیست ها را جلو گیری کند البته هر کس که تحت تأثیر تبلیغات کمونیست ها باشد با تشخیص صحیح نهدد با این استفاده مخالف است ولی هر کس شعور صحیح داشته باشد مثل تمام دنیا از این کمک ها و فرصت ها باید استفاده کرد زیرا دیگر يك چنین فرصتی نصب ایران و يك مملکت فقیر نخواهد شد اگر وضع مالی و اقتصادی ما اصلاح شود بهتر میتوانیم در مقابل حوادث استقامت کنیم (صحیح است) بر ملت فقیر زودتر میشود مسلط شد اگر در ظرف چند سال اصلاحات اقتصادی کنیم دیگر بمقبول نمیکردیم ملت فلانند چون وضع اقتصادی خوب است در مقابل نفوذ کمونیسم توانسته است بایستد و همینطور است وضع اطربش **رئیس** - آقای خلعتبری وقت شام تمام شده **خلعتبری** - بنده يك ربع دیگر وقت میخواهم که عرض کنم تمام بکنم **رئیس** - آقایانیکه با یک ربع ادامه صحبت آقای خلعتبری موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد بفرمائید **خلعتبری** - خیلی متشکرم باید سعی کرد وضع اقتصادی مملکت خوب بشود تا تمام افراد مملکت راضی باشند زندگی خوب داشته باشند وقتی که وضرنزد گیشان خوب باشد بهتر میتوانند در مقابل خرجها مقاومت بکنند (صحیح است) بهتر منافع خود را میتوانند حفظ کنند و خارجی ها باو بیشتر احترام میکنند (صحیح است) من چندمعتقدم که اصلاح وضع اقتصادی بر هر چیز دیگر مقدم است (صحیح است) اصلاحات وضع اقتصادی هم بدون پول و سرمایه ممکن نیست و آن سیاستی هم که میتواند برای مملکت پول و سرمایه تهیه کند از جهت اینکه مفید بوضع حال و آینده مملکت است از لحاظ سیاسی مورد تأیید بنده و مسلماً مورد تأیید و تصدیق آقایان نمایندگان است و من هردولتی که این سیاست را تعقیب کند موافق او هستم و مخصوصاً با جناب آقای علاء و وزای ایشان که میخواهم بگویم در انتخاب آن ها سابقه خوبی بکار رفته موافق هستم زیرا همین سیاست را باید تأیید کرد و اگر عیوبی هست باید گفت و جلو گیری کرد بعضیها از مصلحت خودشان خارج است که باین نظر کرد و رفت هندوستان مستقل شد یادداشتهای کردل هول وزیر خارجه امریکا را دقت کنید امریکائیها فشار بانگلیسها آوردند برای آزادی هندوستان گاندی و زعمای هندوستان بخواب نیندید که دولت امریکا از آن سراقیانوس بکمک هند بیاید

که اصلاحات را کرده اند و میکنند پیشرفت نکرده اند و این تبلیغاتی که کمونیستها میکنند با حقیقت اختلاف دارد و مطابق نیست در روسیه يك فاصله عجیب بین کارگراها و زحمتکشان و مستخدمین عادی از یکطرف و رؤسای حزبی و مدیران و طبقات اداری بالاتر وجود دارد خانهای طبقات ممتازه حزبی روسیه و ممالک کمونیست که هزارهزار هستند پالتوهای خز و شیکترین لباسها و قیمتیترین جواهرها و ویلاهای ییلاقی دارند و اتوموبیلهای شیک در اختیار دارند و هرچه بخواهند میتوانند بخرند. اخیراً در روزنامه ها مشاهده فرمودید چندین میلیون روبل جواهر از منزل شخصی سرقت شده بود ولی يك کارگر بزمحت با مزد خود میتواند همان غذای ساده خود را تهیه کند و در سال شاید يك جفت گوسفند و يك دست لباس بیشتر نتواند بخرد (شوشتری - معنی کمونیستی همین است) و باید بجای يك جا يك کارگر در چند جا کار کند و دو برابر و سه برابر يك کارگر عادی کار کند تا بتواند زندگی ساده کارگری را ادامه بدهد پس باید اساس عدم رضایتها را از بین برد و حقایق را بر مردم گفت تا تبلیغات مضر در مردم اثر نکند و این اصلاح میسر نیست مگر با داشتن امنیت جلو گیری از اختلالات ، تهیه کار ، پیشرفت و تولید کشاورزی و صنعت و بالا بردن سطح زندگی مردم از حیث فرهنگ و بهداشت و بدون پول و سرمایه این اقدامات ممکن نخواهد بود من با نهایت شهامت عرض میکنم باید از کمکهای مالی آمریکا استفاده کرد کارخانه ها را زیاد کرد تولید را بالابرد کشاورزی را ترقی داد ، راه ساخت ، سد ساخت ، صنعت را ترقی داد ، کار برای مردم ایجاد کرد و از هیچ چیز وحشت نداشت برای اینکه اگر این کارها شد بفتح صلاح عامه و توده مردم است و ما باید این کارها را برای مردم انجام بدهیم اینست خدمت مردم من طرفدار چنین وضعی هستم که بتواند از دنیا برای مملکت استفاده کند این وضع چه بدست تیمسار سپهبد زاهدی باشد در تحت توجهات شاه ، چه با کار و زحمت آقای علاء یا شخص دیگری تهیه شود . ما با شخص طرفه نیستیم ما موضوع را از لحاظ صلاح مملکت میخواهیم که مسائلی پیش بیاید که وائل راحتی مردم فراهم شود من معتقدم که شخص اعلیحضرت شاه هم در این قسمت مؤثر هستند و تقویت ایشان از این سیاست کلی موجب تشویق اشخاصی میشود که طرفدار این سیاست کلی هستند یعنی مملکت ایران را بسا

استفاده از کمکهای کامروا در دنیا میشود کمک میکنند وسط زندگیشان را بالا ببرند از این فرصت همه ممالک استفاده کردند دولت ترکیه مگر بمملکت ترکیه علاقه ندارد ؟ اگر ما از این کمکی که میشود استفاده نکنیم بمملکت ضرر میزنیم کدام مملکت است که پولی داده اند و نگرفته ؟ پولی که معلوم نیست پس بگیرند و بهمه دنیا داده اند و از موثقیتهای نخواستند اند چرا نگیریم ؟ و برای آبادی مملکت خرج نکنیم ممالک اروپا که صنعتی بودند بعد از جنگ بدون کمک نتوانستند اند وضع خودشان را اصلاح کنند ما که کسر بودجه داریم و نمیتوانیم کسر بودجه را تأمین کنیم چطور از کمکهایی که میشود صرف نظر کنیم ؟ اگر اصلاحات اقتصادی و اجتماعی در مملکت نشود این مملکت برای اختلافات آماده خواهد بود اگر ما وضع خودمان را اصلاح کردیم و سد ساختیم سه سال دیگر این سد را کسی نمیتواند خراب بکند و اگر سد نساختیم و کارخانه نساختیم از وسائل اقتصادی عقب میمانیم من میگویم آقایان يك نگاهی به این همسایه ما عراق بکنید ممالک مجاور را ببینید با چه سرعتی دارند از درآمد نفت از کمکهای مختلف و متعدد استفاده میکنند و جلو دارند میروند و من میترسم که عقب ولی در عین حال از کمک های آمریکا استفاده میکنند . (احمد فرامرزی - کسی نمیگوید از کمک های آمریکا نباید استفاده کرد) ما که يك مملکت فقیری هستیم حتماً باید استفاده کنیم ما بجای اخلاص و افتشاش باید يك دوره اقتصادی و فعالیت تولیدی شروع کنیم و مردم را بجای سرگرم کردن در مناقشات سیاسی وارد فعالیت اقتصادی و تولیدی و کشاورزی بکنیم باید افکار عمومی را روشن کرد باید مردم را روشن کرد که مردم عقب کار وزندگی بروند مثل آلمان که بعد از جنگ ده سال سیاست بازی را گذاشت کنار رفت کارش را درست کرد الان دولت ورشکست آلمان از ممالک دیگر طلبکار است ، پولش اعتبار دارد ، هیتلر توی توجعها شاه ، چه با کار و زحمت آقای علاء یا شخص دیگری تهیه شود . ما با شخص طرفه نیستیم ما موضوع را از لحاظ صلاح مملکت میخواهیم که مسائلی پیش خودش را بکشد مملکتش را گرفتند قطعه قطعه کردند آن بلارا بسر آلمان در آوردند اما مردمی که در ۱۹۱۸ در آلمان بودند عاقلتر بودند ، بعد از این جنگ هم همین طور گفتند حالا يك قدم عقب ترمیمی نشینیم نشستند از همان انگلیس و امریکای فاتح

اقتصادی برای مردم يك رویه بسیار صعبی است و من این را در برنامه دولت بسیار میسندم و تمام حمایت من از دولت تیمسار سپهبد زاهدی برای این مسائل کلی بود این مسائلی بود که از لحاظ اینکه در این موقع دولت حاضر آمده است بنده خواستم مطالب خود را عرض کرده باشم راجع باصلاحات اوضاع اداری و مسائل دیگر مطالب دیگری دارم که بعداً عرض آقایان محترم میسرانم و در خاتمه عرضم از جناب آقای وزیر دارائی يك خواهش دارم و اگر آقای علاء زمامدار میشدند و اشخاصی در نظر گرفته میشدند که سابقه سیاسی نامطلوبی داشتند و ثابت کرده بودند که نمیتوانند زمامدار باشند که متناسب با وضع فعلی باشد شدت مخالفت میکردم و ابداً هراسی نداشتم ولی آقای علاء را از اینجهت میسندم و وزیرایشان را میسندم اما ایشان باید مقاومت داشته باشند و بدیگری بدهند اینکه من میگویم - تی هر اصلاحی محتاج بیول و سرمایه است عقیده جناب آقای دکتر مصدق هم همین بود نهایتاً ایشان در چند ماه اخیر حکومت خودشان در مسیری قرار گرفتند که در ابتدا آنرا نمیخواستند و عدم اطلاع از مسائل دنیائی همکاران ایشان سبب شده که براهی بروند که از منفعت خودشان و مملکتشان خارج شود و دلیل اینکه ایشان هم همین عقیده را داشتند بیانات مکرر ایشان در مجلس مخصوصاً در جلسه چهارشنبه ۶ تیر مجلس شانزدهم بود مخصوصاً آقایان باین بیانات توجه فرمایند این بیانات جناب آقای دکتر مصدق است : « اگر این کار تمام نشد یعنی کار رفت برای ما هیچ اصلاحی ممکن نیست زیرا هر اصلاحی محتاج بیول است هر کاری که شما بخواهید انجام بدهید محتاج بیول است اصلاح این نیست که يك وزیر برود و با از وزارتخانه عده ای را خارج کند اصلاح این است که شما پولی پیدا کنید اعتباری داشته باشید ، سرمایه بی داشته باشید و بودجه مملکت مخارجی برای کارهای تولیدی پیش بینی بکنید مردم را بکارهای تولیدی وادار کنید باید این وجه را گرفت و صرف کارهای تولیدی کرد » چطور در سه سال پیش هیچ کاری در مملکت بدون پول و سرمایه قابل پیشرفت نبود اما حالا از سه سال باینطرف هر کار بدون پول قابل پیشرفت است ؟ سه سال پیش هر کار اصلاحی و اجتماعی ممکن نبود مگر با بیول اما حالا باید صرف نظر کرد؟ پس اشخاصی که برخلاف این سیاست فعلی که حالا ایجاد کرده ایم و میخواهیم از وضع دنیا استفاده کنیم و با این کمک وضع مردم را بهتر کنیم این مطالب ما را نمیپسندند روی نظرهای شخصی است و بنده معتقدم که این رویه یعنی رویه روش وضعیت فعالیت

امینی يك طریقی بفرمائید چون بعضی از مطالب است که نمایندگان برای اصلاحات مملکت و حوزه انتخابی نمی توانند در ضمن مطالب مطرح عرض کنند یا پیشنهاد کنند الزام دارند مجبورند بعنوان نطق قبل از دستور این مطالب را بیان کنند ولی وقتی از آقایان وزراء تشریف نداشته باشند و یادداشت نکنند این مطالب بر هوا میشود بی اثر میشود بنظر من لااقل باید در هر جلسه ای دو نفر از وزراء محترم تشریف بیاورند که نظریه اصلاحی نمایندگان را یادداشت بفرمایند آنچه که قابل انجام و میسر و منطبق با مصالح مملکت است اقلاً بموقع اجرا درآید من آنروز چون خاتمه دادم بآن حرفها و استدعا کردم که پرونده تیمسار معظم سپهبد زاهدی را ببندیم و کنار بگذاریم نه کسی حرفی بزند که ما مجبور بشویم وارد بشویم نه اینکه اوقات مملکت را تضییع کنیم حالا بنده از جناب آقای دکتر امینی استدعا دارم در دولت گذشته بنا بر آن چه که درخواست کرده بودند موکلین من استدعا کرده بودند از پیشگاه شاهنشاه وقتی سال گذشته تشریف فرما شدند به گرگان ۱۶ ماده تقدیم کردند بوسیله خدمتگذار و نماینده خود و من يك روز باعلیحضرت همایونی عرض کردم و آن مستدعیات را تقدیم کردم جناب آقای علاء و ندانستم که چه شد از آن ها یکی اتصال خط آهن است از بندر شاه شهر گرگان که تیمسار سپهبد زاهدی در همان چند روز اخیر که رفته بودند بآنجا امر اکید کرده و برنامه اش هم تعیین شده بر آورد مخارجش هم شده این کار از نظر اقتصادی و از نظر آسایش مردم خیلی اهمیت دارد وقتی ترن ساعت یازده میرسد ببندر شاه يك مردم بیچاره باید بروند بگرگان وضع عجیب دارند که اگر کسی آن وضع را مشاهده کند تصدیق میکند مردم حق دارند این استدعا را بکنند . یکی راجع بچند چاه آب گرگان است در دوره ۱۶ بنده هشت حلقه چاه اعتبارش را هم تأمین کرده بودم اعتبارش را داده بودند ندانستم چه شد افتاد بزمان آقای مصدق و دوتا حلقه چاه شدو آنهم یکیش ناقص است که دیشب تلگراف کردند که نمایندگان چه شده و اغلب آقایان نمایندگان در حوزه انتخابیه شان مبتلا هستند دچار مخصصه هستند چه پولی بدهند از کجا بیاورند بدهند اگر بناشود از يك جاقرض تومانی سه عیاسی و اتوزشاهی بگیریم از شیر مادر حلال تر که نمیشود این را هم يك فکری بکنید برای این مردم دیگر جناب آقای دکتر امینی مگر عرض کردم موضوع غله موضوع کشت غله که خداوند امسال فضل فرمود که این بار آنها از نگرانی ما را خارج

ساختا اگر این تملطف و عنایت باری تعالی نشده بود خود آقا و سپهبد زاهدی در این مقام بودند که يك میلیون تن گندم از امریکائی ها بگیرند حالا برای اینکه مادست دراز نکنیم (اعظم زنکته - يك میلیون تن برای چه ؟) به بله مکاتبات شده است آقایان اطلاع دارند برای اینکه تمام مملکت داشت تهدید میشد ولی خداوند باران رحمتش آمد و ما آسایش پیدا کردیم الان طوری شده است که کشت و پنبه و سایر محصولات که زودتر بیول میرسد دارد سطحش بالا میرود اجرت طور رست که مردم راه زارع را نمیدانند بکنند کاری آقا مصلحت آن است که نرخ گندم از تنی ۵۰۰۰ تا ۵۰۰۰ ریال برای ۳ سال تثبیت کنید این کار باید بشود و عده هم فرمودند این را طوری کنید که زودتر اعلام شود از حالا راجع با پیش بندی زمین تهیه تراکتور و تهیه دیگر این چیزها اینها را طوری بکنید که زارعین بکنند کاری امیدوار شوند برای اینکه حوزه انتخابی من طور رست که در درجه اول حائز شده است من میدانم بعد اشکال پیدا میکنند یکی این موضوع و يك موضوعی که تلگراف کرده اند و در روزهم کاغذ نوشته بودند من دیدم و جناب آقای وزیر کشاورزی عرض کردم جناب آقای دکتر امینی ملخ همان نیست که ملخ دریائی باشد یا ملخ آفریقای ملخ معمولی چند سال است زیاد شده پوره ملخ که مثل کیسول است بین دو پوست و دو پوست و چند تادر هر کیسول هست نمیدانم باید علمای این فن بگویند این مثل من است هر جا که لانه کرد و خانه کرد مثل موضوع سن است اسباب بدبختی میشود بمن اطلاع داده اند که تمام گرگان و دشت را موضوع ملخ بومی تهدید کرده است گندم ، جو ، عدس ، نخود ، لوبیا ، پنبه و توتون تمام محصولات در تهدید واقع شده فوراً باید مبارزه با این موضوع بشود دیگر اینکه نزدیک ۲۵۰ میلیون تومان نزدیک باین مبلغ شاید اگر مخارجش را حساب کنیم موضوع توتون ایران است که باین مملکت این محصول بیول میدهد جناب آقای دکتر امینی وضع کشت توتون و وضع بیول دادن و مساعدت دادن و وضع اینکه طلب کار را مدتها نگاه داشتن توتونکاری را تهدید میکنند و از بین میرسد سه هزار هکتار کشت و توتون بود امسال بمن اطلاع دادند ۹۰۰ هکتار شده است خدا شاهد است بسر آقایان من خلاف عرض نمیکنم آثار ضایع را میدانم رشت را میدانم مازندران را میدانم تنباکوی اصفهان را میدانم تمام این چیزها را تحقیق میکنم از من قبیح است تحقیق نکرده چیزی را بگویم اگر این منوال باشد دو سال دیگر این منبع ثروت و این منبع سرشاری که باین مملکت بیول میدهد از بین میرود هم زارع از بین میرود هم مالک و هم دولت بی استفاده می

میشود یعنی زارع و مالک و دولت همه یکی هستیم و خانه مان را باید اداره کنیم این يك موضوع ساده ای نیست آقای مجیدی رئیس دخانیات (مهندس جعفرودی - مجید زاده) مجید زاده بیسر مرحوم آقا سپهبد عبدالمجید مجتهد خدا پدرش را رحمت کند یکی از اساتید و دانشمندان مدرس بود مرد يك خودش هم بسیار آدم خوبی است این را باید کمک کرد راهنماییش کرد تقویتش کرد دستش را باز کرد مساعدت داد که این منبع ثروت از دست ما نرود موضوع دیگری که در دولت سابق هم عرض کرده ام و سؤال هم کرده ام و از سؤال هم انصراف پیدا نمیکنم از جناب آقای دکتر امینی خواهش میکنم تشریف بیاورند سؤال بنده جواب بفرمائید من در عرضی که میکنم تا وارد نباشم چیزی نمیگویم آقایان میدانید در امور اقتصادی ، در امور تجاری که کار من نیست من حرفی ندارم اما راجع بمسأله احشام واغنام و مراتم و کم شدن گوشت ، روغن ماست ، پنیر کشتک ، بشم این را وارد از اول جنک تا ببال نزدیک ۱۱۹ میلیون گاو و گوسفند گاو میش بز و احشام دیگر از بین رفته این را باید ما جبران کنیم با نهی جنگلها را از بین بردن این جنگلها زیر درختها مرتع است یعنی کارسار بود بز سربار بود گوسفند سربار بود اینها همه از بین رفته که بجایش پنبه کاری بشود اصل مرتع رفته کود زمین هم که از برك درخت از بین رفته بیش آمد جنک يك عده قاچاقچی هم توی جنگلها با آن تصویبنامه ها این جنگلها را از بین برده آنها كه علاقه باین مملکت نداشته اند حالا همی شما و بنده اینجا جاداد میزنیم که گوشت ۶ جیرا کیلویی ۶ تومان است باید يك قدری فکر کرد باید ببینیم از کجا باید درست بکنیم من خودم عقیده ام این است که باید دولت فکری بکند که اولاً تمام ایران بطور قطع و حتم باید همان دستور زردشت را اجرا کنیم و هفته ای دو روز گوشت نخوریم بدون تردید این یکی یکی دیگر میش کشته نشود میش را باید تا وقتی میشود از آن نظر علمی وقتی نتیجه گرفت نباید کشت میش کشی نشود دیگر اینکه حتماً باید راجع به مراتع مافکری بکنیم این اراضی که از دریا بیرون آمده تمام اینها قابل مرتع است تمام اینها را باید گاو میش و گوسفند و گاو چرا بدهیم و برای مملکت فکر کنیم این هم يك موضوع اساسی من چون میخواهم از آن وضعیت خارج شوم و وارد بشوم جناب آقای دکتر امینی بوظیفه مبارزه با فساد و بوظیفه خدمت بخلق بغداد من موکلم فقط گرگانی نیست من خودرانو کر ایران میدانم من خودم را خدمتگذار ایران میدانم این عریاضی که میکنم هم بفتح شما است هم بفتح مملکت است هم مشورت صحیح است هم عاری از غرض شخصی است اینها يك امور رست که باید دولت توجه کند البته

الان باید کمیسیون بکنند راجع بترخ گندم تصمیم قطعی بگیرد راجع بتقسیم اراضی بآن عنوان برای مرتع یعنی آیش بندی که چه جور برای گوسفند و گاو مرتع تهیه کنیم فکر کنیم چه جور موضوع کشت تنباکو و توتون را فکر کنیم اینها يك موضوعاتی است که بسرعت کمیسیون لازم دارد والا امروز این اوقات را بگذرانیم و این حرفها را بنگوئیم من اره بگیرم آقا تیشه بگیرم هی بهم دیگر بکشیم فایده ندارد کل بوم و همون شأن امروز ما باید بنشینیم برای این اصول فکر کنیم از این جهت بنده استدعا دارم که این عریاض صادقانه بنده را مورد توجه قرار دهید و فوراً کمیسیون برای جلو گیری از دفع آفت و اتصال خط آهن و موضوع گندم و توتون گرگان بفرمائید و برای اینکارها فکری بفرمائید (احسنت)

۳- قرأت گزارش انتخاب هیئت رئیسه شعب
رئیس - وارد دستور میشود بصورت هیأت رئیسه شعب بعرض مجلس میرسد مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی شعب ششگانه مجلس شورای ملی که در تاریخ ۲۷/۱۲/۳۴ بقید قرعه تعیین شده بود در تاریخ ۲۹/۱۲/۳۴ هیئت رئیسه خودشان را از این قرار انتخاب نموده اند شعبه اول - آقای دکتر امیر نیرومند رئیس - آقای توماج نایب رئیس - آقای خرازی مخبر - آقایان کاشانی و صدقی منشی شعبه دوم - آقای کاظم شیبانی رئیس - آقای صدرزاده نایب رئیس - آقای دکتر پیرنیا مخبر - آقایان اعظم زنکته و ابلیخانی زاده منشی شعبه سوم - آقای امیر نصرت اسکندری رئیس - آقایان استخر و مهدی از باب نواب رئیس آقای ضامی مخبر - آقایان مرتضی حکمت و مرآت اسفندیاری منشی شعبه چهارم - آقای حائری زاده رئیس - آقای کیسوسی نایب رئیس - آقای مسعودی مخبر - آقایان نفا الاسلامی و سالار بهزادی منشی شعبه پنجم - آقای اورنگ رئیس - آقایان مهدی نوری و محمود انشار نایب رئیس - آقای مشایخی مخبر - آقایان مهندس اردبیلی و بار افشار منشی شعبه ششم - آقای امیر تیمور کلانی رئیس - آقای بزرگ نیا نایب رئیس - آقای دکتر بینامخبر - آقایان جلیلی و باقر بوشهری منشی

۴- اعلام عده اعضاء کمیسیون نهی
رئیس - صورت کمیسیونها که باید معین بشوند یعنی تعداد اعضایش باطلاع مجلس میرسد که همین ترتیب اگر نظری نیست اقدام کنند بانتخاب کمیسیونها يك

پیشنهادی هم رسیده که در کمیسیون راه و اقتصاد ۱۸ نفر باشند چون سابق ۱۲ نفر بود حال فراتر می شود یادداشت بفرمائید که هر کدام چند ناست (تعداد اعضاء کمیسیونها بشرح ذیل خوانده شد)

بودجه ۱۸ نفر، قوانین دارائی ۱۸ نفر، قوانین دادگستری ۱۸ نفر، امور خارجه ۱۸ نفر، کشاورزی ۱۸ نفر، برنامه هفت ساله ۱۸ نفر، فرهنگ ۱۲ نفر، بازرگانی و پیشه و هنر (اقتصاد ملی) ۱۲ نفر، راه ۱۲ نفر، بهداشتی ۱۲ نفر، امور اجتماعی و کار ۱۲ نفر، امور استخدام ۱۲ نفر، نظام ۱۲ نفر، پست و تلگراف ۱۲ نفر، عرایض ۶ نفر، محاسبات ۶ نفر، کمیسیون تحقیق ۱۸ نفر، همکاری مجلسین ۱۲ نفر، تجدید نظر در آیین نامه داخلی ۱۲ نفر

رئیس - دو کمیسیون سابق داشتیم که حالا تصور میکنم احتیاجی نباشد یکی کمیسیون نفت است چون نمایندگان هم از مجلس برای شورای نفت معین شده اند دیگر موردی ندارد یکی هم کمیسیون تجدید نظر در آیین نامه است که تغییر میکند چون از مجلس قانونی گذشت رای داده شد و تصویب آنها دشوار است یک کمیسیون تجدید نظر انتخاب شود دو ماه از دوره اش بیشتر نگذشته آنها محتاج تجدید نیست بنا این آنها را گذر کرد شد با همان عده اگر آقایان موافق باشند کمیسیون راه و اقتصاد هم ۱۸ نفر باشد (صحیح است) آقای سدرزاده

صنایع - بنده میخواستم تذکر بدهم بیاری از آقایان علاقمندند که در کمیسیون فرهنگ هم شرکت داشته باشند اگر اجازه بفرمائید کمیسیون فرهنگ هم ۱۸ نفر باشد (صحیح است)

رئیس - پس اگر آقایان موافق هستند این سه کمیسیون هم ۱۸ نفر باشد کمیسیون های فرهنگ و راه و اقتصاد (صحیح است) مخالفی نیست در این قسمت که محتاج برای باشد (اظهاری نشد) پس همین قرار آقایان اقدام با انتخاب فرمائید

هواجرای مراسم تجلیف بوسیله آقای یدالله ابراهیمی رئیس - آقای ابراهیمی (احضار برای انجام مراسم تجلیف) در این موقع کلام الله مجید را با احترامات لازمه با تلاوت آیه خوانده و بعد از آن حضرت حاضر احترام قیام کردند و آقای یدالله ابراهیمی قسم نامه را بشرح ذیل قرائت و امضاء نمودند

بنده که در ذیل امضاء می نمایم خداوند را بشهادت می طلبم و بر آن قسم یاد می کنم مادام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق قانون اساسی محفوظ و مجری است تکالیفی را که بمن رجوع شده است ممتنعان با کمال

راستی و درستی و جدوجهد انجام داده و نسبت با اعلیحضرت شاهنشاه متبوع عادل معظم خود صدیق و راستگو باشم و با اساس سلطنت و حقوق ملت خیانت ننمایم و هیچ مغفوری نداشته باشم جز فواید و مصالح دولت و ملت ایران

بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون اقتصاد ملی راجع به جلب سرمایه های خارجی

رئیس - لایحه جلب سرمایه های خارجی مطرح است پیشنهادات قرائت می شود

پیشنهاد آقای مهندس اردبیلی (شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می نمایم که در ماده ۲ به اعضاء هیات متشکله رئیس بانک کشاورزی و معاون وزارت کشاورزی نیز اضافه شود

رئیس - آقای مهندس اردبیلی

مهندس اردبیلی - چون منظور از این لایحه جلب سرمایه های خارجی قسمت عمده اش برای عمران و آبادی کشور است و وزارت کشاورزی و بانک کشاورزی هم در لایحه در این کار دارند لذا این پیش نهاد را کردم که وزیر کشاورزی و رئیس بانک هم در این هیات شرکت کنند که اقداماتی که شروع خواهد شد بی اطلاع آن ها نباشد با موافقت آقای وزیر دارائی بنده این پیشنهاد را کردم و تصور می کنم که آقایان هم باین پیشنهاد موافق باشند (صحیح است)

رئیس - هر دو که میشود این باید اصلاح شود رئیس بانک یا معاون وزارت کشاورزی

مهندس اردبیلی - اصلاح می شود باین ترتیب: وزیر کشاورزی یا معاون او

رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی (دکتر امینی) - آقایان تجر به دارند که در این کمیسیونها هر چه تعداد اعضاء آن زیادتر شود کار بطئی تر و کندتر انجام می شود بنده خیال میکنم که این اشخاصی که در نظر گرفته شده کافی است و مانعی ندارد که در کارهای مخصوص و موارد مخصوص فرض آنها را بغواهند و نظرشان را جلب بکنند و بعد تصویب بگیرند و اگر بنا باشد رئیس بانک کشاورزی یا معاونش باشد چه فرقی میکند که رئیس بانک رهنی و ساختمانی نباشد

بنابر این می خواستم از جناب آقای مهندس اردبیلی تقاضا کنم که موافقت بفرمائید که تعداد همین جور باشد ولی قطع

بدانند که در مواقع معین و جاهائی که مربوط با آنهاست آنها را می خواهند و جلب نظرشان را می کنند از این جهت بعقیده بنده نگرانی ندارد والا تعداد نفرات زیاد سبب خواهد شد که کار بطئی تر انجام شود

رئیس - آقای مهندس اردبیلی مهندس اردبیلی - همانطور که جناب آقای وزیر دارائی توضیح دادند قول دادند هر موقع هر موضوعی مطرح می شود رئیس اداره مربوطه را هم شرکت بدهند در آن قسمت مثلا راجع با ساختمان و سایر قسمت های مختلف آقای وزیر دارائی موافقت کردند که رئیس بانک ساختمانی هم نظارش جلب شود و همینطور در قسمت کشاورزی نظر وزیر کشاورزی خواسته شود

رئیس - پس باید پیشنهاد را اصلاح کنید و امضاء کنید چون باید رای بگیریم

وزیر دارائی - منظورشان این است این توضیح را بدهند که پیشنهادشان را پس بگیرد

مهندس اردبیلی - با این توضیحی که دادند پس بگیریم

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت می شود (شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد مینمایم که شورای ملی شورای عالی اقتصادی از رؤسای اطان بازرگانی و رؤسای شورای عالی کشاورزی تحت ریاست وزیر دارائی و عضویت آقایان وزیر اقتصاد ملی و رئیس بانک ملی ایران و رئیس بانک کشاورزی و وزیر کشاورزی و هر سه ماه یکمرتبه در مرکز کشور تشکیل و در موضوع اقتصادی مملکت شور و مذاکره و تصمیمات متخذه پس از تصویب هیئت دولت بموقع اجرا گذارده شود

مهندس اردبیلی

رئیس - آقای مهندس اردبیلی

محمد علی مسعودی - آقای اردبیلی این که همه وزرا هستند

مهندس اردبیلی - یک عده کمی هستند بنده این پیشنهاد را که امروز خدمت آقایان تقدیم کردم بعلمت این بود که اغلب کمیسیونهایی که در مرکز تشکیل میشود یا شهرستانها بکلی بی اطلاعند یا یک تصمیماتی گرفته میشود که بکلی شهرستانها را محروم میکند بنده برای اینکه هیات دولت و وزارتخانه ها از وضع شهرستانها اطلاع حاصل کنند پیشنهاد کرده ام که اولاً در هر سه ماه یا شش ماه یکبار کمیسیون تشکیل شود و رئیس اطان تجارت هر شهرستان و رئیس شورای کشاورزی هر شهرستان دعوت شود و در این کمیسیون شرکت کنند تا این که آقایان از وضع و اوضاع شهرستانها اطلاع پیدا کنند و از پیشنهادها بیکدیگر آنها

خواهند کرد مطلع بشوند هر ضمیمه این بود و تصور میکنم پیشنهاد پیشنهاد خوبی هم باشد

رئیس - آقای فرامرزی مخالفید؟

عبدالرحمن فرامرزی - بنده چون عرض کنم این عقیده بنده همیشه بوده و حالا هم هست که کارهای دولت را مانع باشد آن دخالت کنیم کمیسیون درست بشود این درست ولی انتخاب اعضایش را باید خود دولت بکند نه اینکه من پیشنهاد بکنم که این اشخاص باشند من ذاتاً با این پیشنهادها مخالفم اینست که حالا هم مخالفم

رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی - نظری که جناب آقای مهندس اردبیلی فرمودند بسیار صحیح است که از شهرستانها بیاندوزند مذاکره کنند در امور کلی مملکت ولی ارتباطش با این لایحه چیست بنده نفهمیدم (مهندس اردبیلی - تذکر دادم) این تذکر بی مورد است ولی تقاضا میکنم که باین قانون از این جور چیزها اضافه نفرمائید و از این پیشنهاد هم صرف نظر بفرمائید خوب است که باید در امور شهرستانها مشورت کرد ولی بنده تقاضا میکنم که این تذکرات را باین قانون مرتبط نفرمائید

دکتر عدل - پس گرفته آقای مهندس اردبیلی - نه آقای پس گرفته

دکتر عدل - من که رای نمیدهم

رئیس - رای بگیریم یا پس بگیریم؟

مهندس اردبیلی - نسخیر رای بگیریم

رئیس - رای گرفته میشود

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل به ماده ۲ لایحه جلب سرمایه های خارجی اضافه شود تبصره - نسبت به پیشنهادات و اصل راجع به ورود سرمایه های خارجی اظهار نظر و اخذ تصمیم هیات رسیدگی از تاریخ وصول پیشنهاد حداکثر نایکماه و تصویب می کنند بنده برای اینکه هیات دولت و وزارتخانه ها از وضع شهرستانها اطلاع حاصل کنند پیشنهاد کرده ام که اولاً در هر سه ماه یا شش ماه یکبار کمیسیون تشکیل شود و رئیس اطان تجارت هر شهرستان و رئیس شورای کشاورزی هر شهرستان دعوت شود و در این کمیسیون شرکت کنند تا این که آقایان از وضع و اوضاع شهرستانها اطلاع پیدا کنند و از پیشنهادها بیکدیگر آنها

مهدی ارباب

رئیس - آقای مهدی ارباب

هیاتی تحت نظر فلان تشکیل و تصمیمات این هیات با تصویب هیات وزیران قابل اجرا خواهد بود البته مدت ندارد و ممکن است یک صاحب سرمایه خارجی بیاید در ایران و در یک مهمانخانه ای معطل بماند و معلوم نیست که مدت اخذ تصمیم تا چه مدت خواهد بود این آدم یکسال باید بماند ششماه باید بماند دو ماه بماند معلوم نیست این پیشنهادی که بنده تقدیم کردم مفادش اینست که نسبت به پیشنهادهای واصل راجع ورود سرمایه های خارجی اظهار نظر و اخذ تصمیم هیات رسیدگی از تاریخ وصول پیشنهاد حداکثر تا یکماه و تصویب هیات وزیران پس از ۱۰ روز از تاریخ تصمیم و اظهار نظر هیات مربوطه خواهد بود

یعنی اگر پیشنهادی بدستشان رسید مکلف باشند تکلیفش را از رد یا قبول تا یکماه تعیین کنند بعد که معین کردند هیات وزیران هم در ظرف ده روز تکلیف آنرا معین میکنند که صاحب سرمایه مدتها بالاتر تکلیف نماند و تصور میکنم غیر منطقی هم نیست ولی در هر حال منوط به تصویب آقایان است

رئیس - آقای خرازی

صفائی - بنده مخالفم

رئیس - مخیر مقدم است

خرازی (مخیر کمیسیون اقتصاد ملی) - از این توجیهی که جناب آقای ارباب مهدی راجع بدست فرمودند بنده تشکر میکنم ولی چون خودشان یک مرد اقتصادی هستند تصدیق میفرمائید نسبت به اهمیت موضوع و میزان سرمایه مدت فرق میکنند ممکن است برای یک کار کوچکی یک سرمایه کوچکی حقیقه یک هفته وقت لازم باشد و ممکن هم هست که برای یک کار مهم و یک برنامه مهم که شاید از صد میلیون دلار یا فرض بفرمائید ۵۰ میلیون لیره تجاوز میکند یکسال یا شش ماه مطالعه و وقت لازم داشته باشد بنا بر این بنده از آقای ارباب خواهش میکنم پیشنهادشان را پس بگیرند و بنده اینجا هم از طرف دولت وهم خودم از طرف آقایان اعضاء کمیسیون به آقای اطمینان میدهم که در آئین نامه یک مدتی برای این کار در نظر بگیرند ولی اگر در قانون معین کنیم ممکن است هیچ کاری نشود یک کسی یک تقاضائی بدهد مدت هم برای مطالعه مخصوصاً یکماه کافی نباشد و این منظور را که داریم ازین میبرد قول میدهم در آئین نامه منظور آقای ارباب تأمین شود و بنده تقاضا میکنم که پیشنهادشان را پس بگیرند از بابی - با تصریح باینکه در آئین نامه پیش بینی بشود و برای اینکه آقای صفائی مخالفشان را نتوانند عمل بکنند بنده پیشنهاد را پس میگیرم

رئیس - دیگر پیشنهادی نیست باید بماده دوم رای گرفت

ارباب - در ماده ۲ نوشته است برای رسیدگی و اظهار نظر در خصوص پیشنهاد های واصل راجع به ورود سرمایه های خارجی

قرائت میشود ماده ۳ - سرمایه هائی که مطابق ماده یک این قانون بایران وارد میشود و منافع حاصل از بکار افتادن سرمایه های مزبور در ایران مشمول حمایت قانونی دولت بوده و کلیه حقوق و معافیتها و تسهیلاتی که برای سرمایه ها و بنکگاههای تولیدی خصوصی داخلی موجود است شامل سرمایه ها و بنکگاههای خارجی نیز خواهد بود چنانچه بموجب قوانین بعلمت ملی شدن اراضی و سرمایه های مزبور سلب مالکیت شود دولت جبران عادلانه خسارت وارده بر آنها را تضمین میکند بشرط آنکه در مدت ۳ ماه پس از سلب مالکیت تقاضای جبران خسارات وارده را بهیئت مذکور در ماده ۲ تسلیم بنمایند در این گونه موارد دولت میتواند اجازه انتقال سرمایه را بدون رعایت شرایط ماده ۵ بدهد

رئیس - آقای دکتر پیرنیا این لایحه جلب سرمایه های خارجی که پیشنهاد شده از ابعاد اصل فکر البته یک فکر بسیار خوبی است ولی نواقص و عیوب بسیار زیادی در این لایحه هست که بنده مطالعه دقیق کرده ام و خدمت همکاران محترم عرض میکنم همین طور خدمت جناب آقای وزیر دارائی و آقای مخیر کمیسیون اقتصاد و یک طرحی هم تهیه کرده ام که بعنوان پیشنهاد تقدیم میکنم البته قبل از اینکه بنده وارد بحث در متن این لایحه بشوم عیوب و نواقصی که بنظرم رسیده عرض میفرمایم خواهستم عرض کنم که بنده اصولاً همانطور که عرض کردم فکر جلب سرمایه های خارجی را یکی از بهترین افکار میدانم و باید در طرحی که تهیه میشود یک دقت هائی بشود یک مطالعاتی کافی شده باشد ولی باید با کمال تأسف عرض کنم که این طرح هیچ مطالعه کافی و لازم در تدوین آن نشده که بنده الان عرض میکنم عرض کنم خدمت آقایان که عیوب این طرح را وقتی بنده دیدم اسباب تعجب بند شد زیرا مشاهده کردم که در این طرح مطالعه کافی نشده در صورتیکه در حدود یک دو سال است که صحبت از جلب سرمایه های خارجی است ولی طرح را که آوردند ملاحظه میفرمائید که ۴ ماده کلی و مهمی است و بهیچوجه متناسب با یک همچو امر مهم و امر حیاتی در این ۴ ماده نیست و بخصوص این ماده ۳ را که بعنوان مخالفت راجع بان صحبت میکنم ملاحظه خواهید فرمود که یک مطالبی را بکلی از نظر دور داشته اند که از لحاظ مملکت اهمیت حیاتی دارد

رئیس - دیگر پیشنهادی نیست باید بماده دوم رای گرفت

ارباب - در ماده ۲ نوشته است برای رسیدگی و اظهار نظر در خصوص پیشنهاد های واصل راجع به ورود سرمایه های خارجی

مشاورین امریکا و مشاورین ما و راهبهار در حدود ۶ صفحه چاپ شده و بیشتر مقررات و اصول این کار مراعات شده و تمام عواقبی که ممکن است بوجود بیاید و گرفتاری هائی که ممکن است پیش بیاید پیش بینی شده متأسفانه در این لایحه خودشان را راضی کرده اند باینکه بنویسند که حقوقی موجود است که برای ایرانی دارند با آنها هم داده میشود این بنظر بنده بهیچوجه صحیح نیست بنده قبل از اینکه وارد ماده سوم بشوم اول نظریات خود را یکی یکی عرض میکنم در ماده ۴ موافقت شد که شرکت های خارجی بتوانند سود ویژه سرمایه خود را خارج کنند بدون اینکه اولاً هیچگونه محدودیتی برای مبلغی که بعنوان سود ویژه خارج میشود تعیین شده باشد یعنی سود ویژه بهیچوجه محدود نشده بدون اینکه در ماده ۴ مقام و یا شورائی برای رسیدگی و نظارت در مبلغی که بعنوان سود ویژه خارج میشود مقرر گردیده باشد باین ترتیب شرکت خارجی میتواند مبلغ جزئی برای بهره برداری از یکی از منابع و معادن کشور وارد کنند و بعنوان خارج ساختن سود ویژه تمام ذخیره این مبلغ طبیعی و این ثروت ملی را از کشور خارج سازد فرض کنید صد هزار دلار سرمایه وارد کند و سالهای متعددی چون محدودیتی ندارد هر قدر بخواهد میتواند خارج کند آیا باین وضع مقررات ارزی کشور بکلی متزلزل نخواهد شد هر مبلغی که آن شخص بخواهد بدون محدودیت از کشور خارج کند بموجب این قانون بکلی از مقررات ارزی کشور معاف خواهد شد

جلب سرمایه های خارجی باید با حفظ سرمایه های ملی باشد و باید حتماً یک محدودیتی وجود داشته باشد که بموجب آن نشود از این راه سرمایه ای ملی ما هم قرار کنند باین ترتیب و برود خارج من برای تشویق سرمایه های خارجی مانعی نییستم که مبلغ و میزان سود را زیاد معین کنند حتی ۲۰ یا ۳۰ درصد ولی مبلغ باید معلوم باشد و سودی که خارج میشود یک تناسبی با سرمایه داشته باشد این را توجه داشته باشید و حالا در این مورد فقط محدود کردن میزان سود هم کافی نیست بلکه چون این شرکتها (اینها یک نکته مهمی است لطف بفرمائید) بسمت نمایندگی دستگاههای اصلی خود در ایران کار میکنند محصولات خود را بقیمت اسمی یعنی قیمت تهیه شده و حتی نازلتر از آن برای شرکت های فرعی بخارج میفرستند و شرکت های فرعی این کالا را میفروشند و سود هنگفت بدست میآورند باینجهت برای جلوگیری از این جریان باید قانون جلب سرمایه های خارجی مقرراتی پیش بینی بکنند که جلوی این ترتیب صادر کردن اجناس و منابع را بقیمت اسمی و به قیمت تقلبی برای شرکت های اصلی که تمام سودها بد آن میشود بگیرد در پیشنهادی که بنده خواهم کرد این قسمت را جلو گیری

خواهد کرد حالا میرسیم بماده ۳ که بنظر من از همه مهمتر است نوشته شده که شرکت ها و دستگاههای خارجی دارائی کلیه حقوق شرکتها و بنکگاههای خصوصی ایرانی هستند و در بین این حقوق دو حق بسیار مهم وجود دارد که تا کنون خارجها از آن محروم بوده اند و این حقوق از لحاظ سیاسی و اقتصادی اهمیت زیادی دارد از این دو حق یکی حق استملاک اموال غیر منقول است بطوری که آقایان محترم استحضار دارند طبق قرار داد اوتر کمانچای که تعصبات زیادی بر مردم ایران شد حق استملاک خارجی در ایران محدود شد بعمل کسب و معیله اقامت و این موضوع بعداً نیز بوسیله قوانین مشروطیت تنفیذ و تأیید گردید و باین ماده که تمام حقوق شرکت های ایرانی را برای شرکت های خارجی شناختن حق استملاک بطور نامحدود برای شرکت های خارجی شناخته خواهد شد و این چیزی است که بنظر بنده رسیده حالا ممکن است آقای وزیر دارائی توضیحاتی بفرمایند در رفع شبهه بشود ولی چون این لایحه بعد بتصویب میرسد و ناقص قانون های سابق میشود بنظر بنده نایبستی حق نا محدود استملاک را برای اتباع خارجه در ایران بشناسیم و دوم ترتیب این ترتیب را بر قرار کنیم و تصور هم نمیرود که کسی در ایران باشد که با چنین توسعه حق شرکت های خارجی موافق باشد از ظاهر جناب آقای وزیر دارائی هم اینطور معلوم میشود که باین قسمت موافق نیستند (داراب - بنده پیشنهاد داده ام) خامه بر اینکه نتیجه مالکیت زمین در ایران و طبق قوانین ایران نه تنها مالکیت زمین است بلکه مالکیت منابع طبیعی و معدنی واقع در زیر زمین هم هست و بالتجربه با وارد کردن مقدار جزئی سرمایه و خریداری مقداری اراضی باین شرکت و اشخاص خارجی میتواند مالک تمام منابع طبیعی و معادن ایران بشود و این اهمیت خیلی زیادی دارد که آقایان باید لطف بفرمائید در این قسمت اصلاح شود حق دیگری که شرکت های خصوصی ایرانی دارند امتیاز اکتشاف و استخراج معادن است طبق قانون معادن با تصویب این ماده حق اعطای چنین امتیازی بخارجی مجاز شناخته میشود و در حال اینکه اعطاء چنین امتیازاتی بخارجیان باید با تصویب مجلس شورای ملی باشد بنظر بنده این سبب میشود که آن شرکت های داخلی که چنین حقوقی دارند شرکت های خارجی هم بتوانند از چنین حقوقی استفاده کنند موضوع دیگر تریب و تابعیت شرکتهاست سرمایه خارجی میتواند بدو طریق در ایران بکار بیفتد یکی اینکه سرمایه داران خارجی سرمایه خود را در شرکتی که طبق قوانین ایران و در ایران به ثبت رسیده و اقامتگاه

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

سرمايه خارجی بوسيله شرکت خارجی که طبق قوانین خارج از ایران تأسیس شده و مرکز اصلی آن خارج از ایران است در ایران کار کند یعنی نامبند داشته باشد و تفاوت این دو ترتیب خیلی زیاد است اگر طبق اول میسر نباشد بتوانیم آنها را وادار کنیم که در ایران برای کالاهایشان طبق قانون تجارت ایران شرکتی تأسیس کنند بنده میگویم اگر بتوانیم این کار را بکنیم باید مقرراتی برای ثبت سرمايه های خارجی و شعبه شرکت های خارجی که میخواهند در ایران دایر کنند باید مقرر کنیم و همانطور که شرکت های ایرانی تحت نظارت اداره ثبت پرش شرکت ها قرار دادند و مسئولیت مدیران و کسانی که حق اداره سرمايه را دارند در مقابل اشخاص ثالث روشن است این شرکتها باید ثبت شوند (دارای - حالا هم هست) در اینجا نوشته است که باید این شرکتها ثبت شوند نوشته سرمايه را میتوانند بیاورند بوسيله آن شورا ولی در جریان کار هر ساله مجبور نشود مثل شرکت های ایرانی تر از نامه را بفرستند بخداره ثبت شرکتها و این را بعداً بنده در پیشنهاد مفصل تر عرض میکنم با اینکه این حق یعنی شناختن حقوق اتباع ایران برای آنها خیلی زیاد و حتی خطرناک است معذرت این حق از لحاظ خارجیانی که میخواهند سرمايه خود را در ایران بکار بیاورند بنده از آنجا که قبلاً معاملات خود را کرده اند و نوشته خود را آماده نموده اند برای سایرین خیلی مهم و بهیچوجه موجب جلب آنها نخواهد شد زیرا نمیتوانند طبق قوانین ایران چه حقوقی برای سرمايه داران ایران وجود دارد و معالجه این موضوع و تعیین این حقوق برای شرکت خارجی کار بسیار مشکلی است بنابراین صحیح آنست که حقوقی که برای شرکتها شناخته میشود در خود قانون تصریح گردد و بدین ترتیب جمله ای که از لحاظ ما بسیار نامناسب و از لحاظ آنان بسیار مهم و نامفهوم است انتقاد نشود موضوع دیگری که گمان میکنم جناب آقای مهندس جعفری باید توجه بفرمایند موضوع مطالعه کاری و کارهای راهسازی و بندر سازی و راه آهن و غیره است که برای آن بودجه هنگفتی در برنامه عمرانی کشور منظور گردیده و باید طبق چه شرایطی و ترتیبی شرکت های مقاطعه کاری خارجی حق دارند به کارهای مقاطعه کاری و رقابت با شرکت های ایرانی بپردازند آیا شرکت های ایرانی در کارهای مقاطعه کاری شرکت کنند یا خیر؟ و در صورتیکه چنین حقی برای آنها شناخته شود با دستکتهای مجوز سرمايه ها می که آنان در اختیار دارند مجالی برای شرکت های مقاطعه کاری ایرانی باقی نخواهد ماند و تحت عنوان جلب سرمايه های خارجی بیشتر و جوی که برای مقاطعه کاری باید مصرف شود بهیچ شرکت های مقاطعه

سرمایه خارجی بوسيله شرکت خارجی که طبق قوانین خارج از ایران تأسیس شده و مرکز اصلی آن خارج از ایران است در ایران کار کند یعنی نامبند داشته باشد و تفاوت این دو ترتیب خیلی زیاد است اگر طبق اول میسر نباشد بتوانیم آنها را وادار کنیم که در ایران برای کالاهایشان طبق قانون تجارت ایران شرکتی تأسیس کنند بنده میگویم اگر بتوانیم این کار را بکنیم باید مقرراتی برای ثبت سرمايه های خارجی و شعبه شرکت های خارجی که میخواهند در ایران دایر کنند باید مقرر کنیم و همانطور که شرکت های ایرانی تحت نظارت اداره ثبت پرش شرکت ها قرار دادند و مسئولیت مدیران و کسانی که حق اداره سرمايه را دارند در مقابل اشخاص ثالث روشن است این شرکتها باید ثبت شوند (دارای - حالا هم هست) در اینجا نوشته است که باید این شرکتها ثبت شوند نوشته سرمايه را میتوانند بیاورند بوسيله آن شورا ولی در جریان کار هر ساله مجبور نشود مثل شرکت های ایرانی تر از نامه را بفرستند بخداره ثبت شرکتها و این را بعداً بنده در پیشنهاد مفصل تر عرض میکنم با اینکه این حق یعنی شناختن حقوق اتباع ایران برای آنها خیلی زیاد و حتی خطرناک است معذرت این حق از لحاظ خارجیانی که میخواهند سرمايه خود را در ایران بکار بیاورند بنده از آنجا که قبلاً معاملات خود را کرده اند و نوشته خود را آماده نموده اند برای سایرین خیلی مهم و بهیچوجه موجب جلب آنها نخواهد شد زیرا نمیتوانند طبق قوانین ایران چه حقوقی برای سرمايه داران ایران وجود دارد و معالجه این موضوع و تعیین این حقوق برای شرکت خارجی کار بسیار مشکلی است بنابراین صحیح آنست که حقوقی که برای شرکتها شناخته میشود در خود قانون تصریح گردد و بدین ترتیب جمله ای که از لحاظ ما بسیار نامناسب و از لحاظ آنان بسیار مهم و نامفهوم است انتقاد نشود موضوع دیگری که گمان میکنم جناب آقای مهندس جعفری باید توجه بفرمایند موضوع مطالعه کاری و کارهای راهسازی و بندر سازی و راه آهن و غیره است که برای آن بودجه هنگفتی در برنامه عمرانی کشور منظور گردیده و باید طبق چه شرایطی و ترتیبی شرکت های مقاطعه کاری خارجی حق دارند به کارهای مقاطعه کاری و رقابت با شرکت های ایرانی بپردازند آیا شرکت های ایرانی در کارهای مقاطعه کاری شرکت کنند یا خیر؟ و در صورتیکه چنین حقی برای آنها شناخته شود با دستکتهای مجوز سرمايه ها می که آنان در اختیار دارند مجالی برای شرکت های مقاطعه کاری ایرانی باقی نخواهد ماند و تحت عنوان جلب سرمايه های خارجی بیشتر و جوی که برای مقاطعه کاری باید مصرف شود بهیچ شرکت های مقاطعه

نامه های مفصلی دارد که در آن آئین نامه ها این جزئیات پیش بینی شده اگر دقت بفرمایند اینجا آئین نامه ای پیش بینی شده آئین نامه راه قانونی کردیم که در آن تمام این جزئیات پیش بینی شد والا قانون مفصل و مشروح باین ترتیب اسباب معطلی و تضییع فرصت خواهد بود فقط يك موضوعی که خواستم توجه جناب آقای دکتر پیرنیا را جلب کنم این بود که مقدمه مطالب ایشان باین نتیجه متناقض است جناب عالی میفرمائید که با فکر جلب سرمايه های خارجی موافق ولی در این نقطه و در این تبصره ای که خودش يك قانونی است بطوری این را محدود و مقید کرده اند که بنده فکر میکنم يك دلار وارد ایران نشود و دلیل هم اینست که جناب عالی این را باین صورت محدود کرده اند و تصور کرده اند که يك عده ای در پشت دروازه منتظرند و می خواهند سرمايه بیاورند و ما هم میخواهیم يك قیود و مقرراتی وضع کنیم که مبادا کلاه سرمان برود چنین چیزی نیست باید يك آتر اکیسون و جذباتی درست کرد که بیاید (دکتر پیرنیا - سود ویژه نامحدود است و تا صدی بیست و پنج را بنده موافقم) و سرمايه بیاورند يك مطلبی فرمودند که هیأت نظارتی برای تشخیص سود ویژه باشد اول سود ویژه یعنی چه؟... سود ویژه یعنی اولاً معین بکنند سرمايه اینقدر استهلاک اینقدر خرج اینقدر بعد از آن يك مقداری میماند که میشود سود ویژه شما میگوئید بنشینند يك هیأت نظارتی بیاید بگوید سود ویژه چقدر میشود سود ویژه هم جایک فرمول معینی دارد آقا فرمودید که يك هیأتی بیاید بهیچند که این سود ویژه حالا اگر جناب آقای وزیر دارائی يك توضیحاتی بفرمایند که قانع کننده باشد بنده تصدیق ندارم

رئیس - آقای وزیر دارائی
جناب آقای دکتر پیرنیا فرمودند با اینکه یکی دو سال است راجع به جلب سرمايه های خارجی صحبت می شود معلوم میشود که مطالعه باندازه کافی و دقیق نشده در صورتیکه بنده خیال میکنم باندازه کافی مطالعه شده و این يك کاری نبود که ابتکار و ابتداءش مربوط بماند و حتی کشورهای مجاور ما و کشورهای که احتیاج به جلب سرمايه های خارجی دارند اینها مطالعه کرده اند قوانینی وضع کرده اند و شاید در طی این مدت چندین بار در این قوانین تجدید نظر کرده اند (دکتر پیرنیا - بنده همه را مطالعه کرده ام) خیر درست نبوده جبارت کردم متأسفانه حالا عرض میکنم ما بعد از مطالعه قوانین فلسطین و مصر و ترکیه و جاهای دیگر این خلاصه ای بود که بدست آمد در مورد قانونگذاری و برای این جور قوانین بخصوص باید دست و پای دولت را باز گذاشت منتهی يك حدودی برایش معین کرد اغلب قوانین مربوط به جلب سرمايه های خارجی آئین

است و هم دقت نمیفرمائید با اینکه وقتی داریم اگر این مواد را قرائت فرمودید مطلب معلوم بود و اینقدر در ویل و تفسیرش دچار زحمت نمیشدند بنده الا ماده سوم را میخوانم تا روشن شود ماده ۳ - سرمايه های مطابق ماده يك این قانون بایران وارد میشود و منافع حاصل بکار اوقاتن سرمايه های مزبور در ایران مشمول حمایت قانونی دولت بوده و کلیه حقوق معافیت ها و تسهیلاتی که برای سرمايه ها و نگاههای تولیدی خصوصی داخلی موجود است وقیعه این شبهه برای يك عده از آقایان است که بنده هم موافقم که تملك محدود بشود محدودیت لازم است این قسمت را بنده قبول دارم و بقیه اش را قبول ندارم و راجع باین که رموند سرمايه را میآورند و بکارهای سطح الارضی و تحت الارضی بکار میزنند و اینها هم چیزی نیست ما با چنین عملیاتی موافقت نمیکنیم که يك کسی پولی بیاورد و بایران زمین بخرد میان آن قسمت که برای اکتشاف و استخراج معدن است اگر بنا باشد يك عده ای آمدند ماشین آلات بیاورند و سرمايه آوردند که با ایرانی ها شریک شوند و در بران بکار ببندند از خود خوب آنوقت لازم است که از وزارت اقتصاد ملی یا آن دستگاه مربوطه مطابق مقررات پروانه استخراج بگیرند و هیچکدام از این مقررات منقضی و مقررات موجود نیست ما بگرویم روی يك پایه و قانون مشمول همان مقررات بشود (دکتر پیرنیا - در این مورد نمیشود) عرض کنم این تبصره ای که آقا فرمود فرمودید که يك مقرراتی باشد در آن هیئت از نمایندگان هم باشند بنده درست دقت نکردم از نمایندگان مجلس باشد یا از سنا باشد از مجلسین باشد اگر منظور این است که سرمايه ای نباید اساساً اشکالی ندارد که ما بگرویم موافق ورود و جلب سرمايه خارجی هستیم و سرمايه های داخلی کافی است ولی اگر بنا بشود که سرمايه خارجی باین مملکت بیاید بایستی برای این سرمايه ها مثل سایر جاهای دیگر تأمین قضائی و تأمین های دیگر برقرار کنیم و منافعی هم که دارد در این باب باید يك قدری اضافه تر داشته باشد تا باین مملکت بیاید والا نخواهد آمد راجع به مطالعه کاری اولاً بنایانی که گذاشته ایم و در آئین نامه هم نوشته خواهد شد منحصر میکنند که چه چیزی برای مملکت لازم است کدام سرمايه مفید است که آن بیاید و الا اینکه سرمايه باین مملکت بیاید و در این جاخانه سازد بنایانی کند این را ما لازم نداریم باین که سرمايه ای بیاید و مقاطعه کاری کند که محفوظ است و محل تردید نیست که اگر يك کسی خواست کارخانه نساجی بیاورد و کمیسیون هم موافقت کرد و تشخیص داد که ضروری است اول يك مقدار زمین برای کارخانه اش لازم دارد این را که شما اشکال ندارید (دکتر پیرنیا - ممکن است زمین زیادی بخرد) جناب عالی هم حوصله تان

باشند و در جاهائی مصرف بشود که سرمايه داخلی نمیتواند کار کند بنابراین... (دکتر پیرنیا - باید در قانون نوشته شود) در قانون که بنده نوشت شمایان آن تبصره ای که نوشته ام کاش میآید در کمیسیون هاشم رکت میگردید (دکتر پیرنیا - مراد دولت نکردند اگر دعوت میکردند میآمدم) و آنجا میفرمودید و الا يك تبصره ای مرقوم فرموده اند که خودش يك قانونی است و غیر قابل اجرا که بنده هزار جور پیش بینی این کار را کرده ام اگر يك دفعه مرقوم میفرمودید که من با جلب سرمايه های خارجی مخالفم آن يك چیزی بود و اگر این فکر را بفرمائید از نظر کلی صحیح است حالا البته نویسندگان این قانون نمیخواهند که شما برایشان يك تقدیر نامه ای صادر کنید ولی این قانون را بيك زحمتی از قوانین مختلف همه جای دنیا خلاصه کرده اند و اگر دقت بفرمائید در تمام کشور ها قانون جلب سرمايه های خارجی چندماه بیشتر نیست ولی بر حسب نوع و وضع کار از حیث سود و قریع همه آنها در آئین نامه پیش بینی میکنند بنابراین تمام نظریاتی که آقا دارید بفرمائید در بانک ملی که مشغول تدوین آئین نامه آن هست یاد آن کمیسیون هم تشریف بیاورید که ملاحظه بفرمائید تمام اینها پیش بینی شده والا اگر بنا باشد که تمام اینها در قانون پیش بینی بشود خیلی چیزها هست و اگر بنا باشد که همه آنها را در قانون قید کنیم غیر قابل اجرا خواهد بود البته اصول در قانون پیش بینی میکنیم و جزئیاتش را در آئین نامه که فرصت هست برای تدوین آن این است که بعقیده بنده جز در يك قسمتی که بنده هم صدر رسد با جناب عالی موافق هستم و همان وضع تملك است بقیه آن صحیح است و این سرمايه دار خارجی با این پولی که تجارت رفت پی شرکت سابق نفت که اینها دلیل نمیشود يك شرکتی است که تشکیل میشود از يك هیئت مدیره که صدر رسد خارجی است یا ایرانی و خارجی است خودشان تصمیم میگیرند عملی که از خارج استخدام بیاورند بطور می توانند میفرمائید بیاید بيك کمیسیون که از نمایندگان مجلس باشد اجازه بگیرند که چه اشخاصی در این شرکت کار کنند (دکتر پیرنیا - چنین چیزی نخواستیم) اجازه بفرمائید ما خودمان از کارهای داخلی خودمان از دست مقررات داخلی خودمان عاجزیم میگوئیم بقدری مقررات وضع شده که سرمايه دار نمیتواند کار بکند حالا می خواهد این مقررات را در مورد سرمايه های خارجی شدید تر هم بکنید بنابراین نگرانی جناب عالی مورد ندارد و در این قسمت تملك هم بنده موافقم و این راه هم عرض میکنم که بهمان قسمت قوانین مربوط باست ملاحظه خارجی ها که نافذ است عطف کنید که بقوت خودش باقیست والا این ایراد ها وارد نیست

دارائی البته بنده باین نظر موافقم که بنویسیم قانون مربوط به تملك اموال غیر منقول اتباع خارجی در مورد سرمايه های خارجی بقوت خود باقیست (وزیر دارائی - بنده موافقم) و اینطور باین کیفیت اصلاح بشود و اگر قبول بفرمائید نظرم تأمین است بنابراین چون موافقت فرمودید این تبصره را بجای آن پیشنهاد بکنم

صدر زاده - نوشته شود که بقوت خود باقی است و مراعات خواهد شد

رئیس - پیشنهاد اصلاحی آقای عبیدی نوری قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

تبصره - قانون مربوط به تملك اموال غیر منقول اتباع خارجی بقوت خود باقی است - عبیدی نوری

مسعودی مابین را بجای تبصره سابق پیشنهاد کرده اند

رئیس - قبل از این که بنده رأی بگیرم لازم است عرض کنم پیشنهاداتی مطرح میشود همیشه محتاج برای است آقایان بیرون تشریف میبرند بنده هم گزینک زده میشود بنیاید در جلسه ويك ربع ساعت وقت مجلس تلف میشود حالا پیشنهاد آقای عبیدی نوری قرائت شد که همان قانون گذشته است که اشخاص خارجی در ایران حق تملك اراضی ندارند و قانون سابق بجای خودش باقی است آقایان که با پیشنهاد آقای عبیدی نوری موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگری قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد مینامم ماده ۴ لایحه جلب سرمايه های خارجی بشرح ذیل اصلاح شود:

ماده ۳ - سرمايه هایی که مطابق ماده يك این قانون باستثنای (کارخانه ماشین آلات قطعات ابزار و کالاهای مستعمل) بایران وارد میشود و منافع حاصل از بکار اوقاتن سرمايه های مزبور در ایران مشمول حمایت قانونی دولت بوده و کلیه حقوق و معافیت ها و تسهیلاتی که برای سرمايه ها و نگاههای تولیدی خصوصی داخلی موجود است شامل سرمايه ها و نگاههای خارجی نیز خواهد بود عبارت اینطور است همان طور که خودتان فرمودید همان امور و تسهیلات معافیت های که برای بکار بردن سرمايه های داخلی در ایران هست همان مقررات راهم برای سرمايه های خارجی بکار میبریم این صحیح است و ما هم نظرم آن همین است ولی این قسمت را هم توجه بفرمائید که این سرمايه دار خارجی با این پولی که تجارت میکند باین سرمايه اش حق دارد که زمین بفرود اجازه بدهد حق تملك داشته باشد اگر ما بیاییم تمام حقوقی که برای سرمايه دار داخلی هست این حقوق را برای سرمايه دار خارجی هم قائل بشویم این عنوان هم شامل میشود و این ناقص همان قانونی است که ما داریم که اشخاص خارجی حق تملك در ایران ندارند پس باید در اینجا قید کنیم که سرمايه دار خارجی در حدود کار خودش حق دارد و این سلب حق تملك را نباید نقض کنیم چون برخلاف مصالح مملکتی و سیاسی است و در عین حالیکه باید از سرمايه های خارجی بنفع مملکتان استفاده میکنیم و البته این کار يك قدم بلندی است که بایستی زودتر از اینها برداشته شده باشد خوب هم شد که این قدم برداشته شد ولی نباید در راه افراط اینکار قرار بگیریم بلکه حقوق خودمان را تأمین کنیم فقط باید از سرمايه خارجی برای بکار بردن سرمايه استفاده کنیم نه موضوع حق تملك بهیچ جهت است که بنده بعقیده دارم موافقت بفرمائید جناب آقای وزیر

چون در آن موقع رده بود بنده باین ماده اضافه کردم که سرمایه‌های که مطابق ماده یک این قانون (با احتیاج کارخانه ماشین آلات قطعات ابزار و کالاهای مستعمل) بایران وارد میشود منافع حاصل از بکار افتادن سرمایه‌های مزبور در ایران مشمول حمایت قانونی دولت بوده و کلیه حقوق و معافیت‌ها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌ها و بنکاهای تولیدی خصوصی داخلی موجود است شامل سرمایه‌ها و بنکاهای خارجی نیز خواهد بود.

بنده فقط کارخانه ماشین آلات و قطعات و ابزار مستعمل را پیشینی کردم (دراز) - قانون حقوق گمرکی منع کرده است و عقیده دارم که ورود ماشین آلات و قطعات و ابزار کردن باین مملکت مضر خواهد بود و این جلوگیری در گمرک تا چه حد صحت دارد، این اصل پیشنهاد بنده است و خیال میکنم از هر جهت شایسته است نظر مساعد داده شود.

رئیس - آقای وزیر - دارائی بفرمائید

را مسترد فرمایند ما چون این قبیل پیشنهادها یعنی رادع و مانع گذاشتن یعنی نیامدن سرمایه شمولی نیدهید که گفته باشد اگر کمیسیون دید یک چیز گفته‌ای میخوانند بیاورند که ببرد خور نیست البته موافقت نمیکند.

شوشتری - خودش هم نیآورد
رئیس - آقای تیمورتاش
تیمورتاش - بنده عرضی ندارم
مرآت اسفندیاری - بنده پیشنهادم را پس گرفتم
رئیس - پیشنهاد دیگری فرائت می‌شود، (شرح ذیل فرائت شد)
پیشنهاد می‌کنم تبصره ذیل اضافه شود.

تبصره - اتباع خارجی نمیتوانند علاوه بر مقدار زمینی که برای مسکن شخصی یا کارخانه احتیاج دارند خریداری نمایند

داراب - بانصوب پیشنهاد آقای عمیدی نوری پس گرفتم
رئیس - هر چه از این قبیل پیشنهاد برسد فقط فرائت میشود.
پیشنهاد دیگری فرائت میشود (شرح ذیل فرائت شد)
پیشنهاد مینمایم جمله ذیل بماد ۴ اضافه شود رسیدگی بجزایر ادعای جبران عادلانه خسارات واردی که دولت آن را تضمین میکند در محاکم صلاحیت‌دار ایران بعمل میآید. عمیدی نوری
رئیس - آقای عمیدی نوری

این است که در ماده هم آزادش کرده یعنی دولت گفته است سرمایه اصلی و منافع آنرا بدون مانعی ببرد بنابراین برای این که سرمایه دار خارجی متوجه باشد که در مملکت امنیت قضائی و امنیت مومی برقرار است و هم مانعی برای بکار انداختن سرمایه نیست این ماده بنظر من لازم بوده است که آنها متوجه باشند ولی بنده در ضمن این قسمت خواستم نظر محترم آقایان نمایندگان را جلب بیک موضوع اساسی بکنم و آن این است این جریانی که ما پیش آوردیم و این اختیاری که دادیم و گفتیم دولت تضمین کند جبران خسارات عادلانه از آن طرف هم یک حق بزرگی هم داریم و آن حق مملکتی ما است که هر گونه دعاوی، هر گونه ادعائی بین هر یک از متداعین پیش بیاید بموجب صریح قانون اساسی مرجع قضاوت و رسیدگی دادگاههای صالح ایران است (صحیح است) (وزیر دارائی - در صورت حدوث اختلاف) البته حدوث اختلاف و چون این یک یعنی بود که آقایان همه مسبوق هستند وقتی که موضوع نفت مطرح شد مدتی وقت ما صرف شد که ما را میکشاندند بمحاکم خارجی در صورتی که ما معتقد بودیم که این کار در حدود صلاحیت محاکم ایران است و این یکی از مواردی بود که خوب تاحدی هم مابین ما تصدیق کنیم که باینکه بحق خودمان رسیدیم نگذاریم در مراجع خارجی این اختلا بر فرض حدوث مطرح بشود و یک حکمی بر علیه ما داده بشود اینجا از این نظر دولت احتیاط کرده و در حقیقت که جبران میکند تضمین میکند خسارت عادلانه را بسیار کار صحیحی هم هست ضمناً در این ماده می گوید بشرط آنکه در مدت سه ماه پس از سلب مالکیت تقاضای جبران خسارت وارده را بهیئت مذکوره در ماده ۴ تسلیم نمایند ظاهراً این است که وقتی ملی شد و یک سرمایه داری هم مدعی بود که باو خسارت وارد شده در ظرف سه ماه میزان خسارتش را اعلام میکنند آن وقت ماده ۴ چه میگوید؟ در ماده ۴ یک هیئتی معلوم شده است می گوید این هیئت تصمیم میگیرد و تصمیمات این هیئت بهیئت وزیران برای تصویب و صدور اجازه تقدیم خواهد شد معنی این چیست؟ بنده اینطور استنباطم است که ممکن است یک سرمایه دار خارجی فرض کنید که صنعتش ملی شد آمد گفت بعن خسارت وارد شده و در ظرف سه ماه همین طوری که نوشته شده صورت خسارتش را داد باین هیئت، هیئت هم بموجب این ماده یک تصمیمی گرفت که اینقدر خسارت تو است میفرستد بهیئت وزیران هیئت وزیران هم بایک تصویب نامه میگوید خسارتش را بدهید معنی این کار چیست؟ معنی اینکار این است که ممکن است میلیونها تومان

داد گستری و یا مسائری دارند که هر کار جزئی را هم میبرند با آنها مشورت میکنند چه رسد بامور کلی فرض بفرمائید که یک معلمی را در تهران در دانشگاه یادانشکده یا دبیرستان و دبستانی حق تدریس بهش دادند اگر برای او یک مزایائی قائل نشوند یا اطمینانی نداشته باشند نمیآید فرض بفرمائید برود در فشم درس بدهد ولو اینکه در هر هفته ای یکی دو روز آزادی داشته باشد بیاید تهران، ما میخواهیم بدینا بفهمانیم که اگر اشخاص یا کمپانی‌هایی آمدند سرمایه آوردند بایران این قبیل اشخاص میتوانند در موقع خودش مطابق این قانون سرمایه را خارج کنند، تذکر و پیشنهادی که جناب آقای عمیدی نوری دادند بسیار بوقع و بجا است ولی یک تذکره جناب آقای صدرزاده دادند که بنده هم از جناب آقای عمیدی نوری تقاضا میکنم این پیشنهادشان را باین ترتیب اصلاح بفرمائید، ملاحظه بفرمائید جناب آقای عمیدی نوری اینکه ما بیانی از دولتها و یا از هیئت‌ها سلب اعتماد کنیم خوب مجلس هست، مردم هست، روزنامه‌ها هستند اگر خدای نکرده آن هیئتی که در ماده ۲ مقرر است برای ورود سرمایه‌های خارجی یا نوع کاری که می‌خواهند آنها مبادرت کنند رسیدگی کنند و بگویند اینکارها را ایرانها نمیتوانند انجام بدهند و یا سرمایه‌شان کفاف نمیکند بدهیم بخارجها اگر وقتی آمد که دولت و ملت جمعیت ایران تصمیم گرفت که فرضاً صنایع نخ ریزی در ایران ملی شود یا فرض بفرمائید صنایع قند ملی شود همان هیئت وقتی تصمیم گرفت، مطالعه کرد، زحمت کشید دقت کرد و آنها آن هیئتی

که مرکب از اشخاص ذیصلاحیت معاونین وزارتخانه‌ها هستند و مدیر کل بانک ملی هست این اشخاص واردتر از قاضی یک محکمه‌ای هستند، بنده میخواستم پیشنهاد آقای عمیدی نوری را باین ترتیب اصلاح کنم که در صورت بروز اختلاف در میزان خسارت برود بمحاکم ولی وقتی اختلافی حاصل نشد و این هیئت دقت‌های لازمه خودش را کرد و هیئت وزیران تصویب نامه صادر کرد قطعی باشد و این صاحبان سرمایه مطمئن باشند که بی‌جهت نمیروند در محاکم و اگر پیشنهاد شما باین ترتیب باشد که در صورت بروز اختلاف برود بمحاکم صالحه ایران و باین ترتیب اصلاح کنید بنده قبول میکنم.

رئیس - آقای تیمورتاش
تیمورتاش - بنده عرضی ندارم
رئیس - آقای شوشتری بفرمائید
شوشتری - بنده دقت کردم پیشنهاد آقای عمیدی نوری را، بیاناتشان را هم استماع کردم صد درصد از نظر تذکر موضوع در مجلس شورای ملی و مذاکرات مجلس و تشخیص نظر نمایندگان صحیح است که برای بعد آنکسی که سرمایه خودش را بمملکت ما میآورد مستحضر باشد که تنه مقام صلاحیت‌دار در رفع اختلاف در امور قضائی دادگستری ایران است تذکرش تا اینجا صد درصد صحیح است. اما اینکه آقای خرازی مخبر محترم تذکر دادند این مطلب هم یک قدری لطیف است باید توجه کنیم ما امروز میخواهیم جلب اعتماد بکنیم که یک عده‌ای بیگانه سرمایه بیاورند اگر در منزل اول خوف پیدا بکنند که ممکن است یک مردمانی باشند انشاءالله یک همچو حرفی پیش نیاید و یک

همچو اختلافاتی پیش نیاید یا فرض اینکه یک کسی فکر کند که ما یک مردمانی هستیم زود بهانه میگیریم و وقتی هم که بهانه گرفتیم میرویم در دادگستری طوری عمل میکنیم که یکسال دو سال سه سال این اشخاص را مطلق میکنیم گرچه آقایان میفرمایند که خارج از نوبت رسیدگی شود آنرا هم متوجه عرض کنم این کلمه همانطور که عرض کردم آقای تیمورتاش یادداشت فرمودند در دادگستری یک قرارهای اناطه‌ای داریم برای اینکه منوط میشود این دعوا بدعوی دیگری بعد از آنکه محکمه نظر داد آنوقت اصل دعوا صورت دیگر پیدا میکند، مشاور میگیرند حاکم یا محکوم میشود آن وضعی که در قانون هست نمیخواهم در اینجا تشریح کنم جواب جناب آقای عمیدی را آنطور که جناب آقای خرازی فرمودند صد درصد صحیح است میگویند که یک وقتی بین ما واو یک اختلافی است و مقتضی میدانند برود اگر ما اختلافی نداشته باشیم رسیدگی با هیئت دولت است هیأت دولت هم مورد اعتماد مجلسین است بنابراین یک هیئتی که مورد اعتماد مجلسین است و یک قضیه‌ای که در اصل موضوع اختلاف نظری نیست چرا آنرا بیریم در دادگستری اگر آن عبارتی که گفتند ضمیمه کنیم این نگرانی رفع میشود و الا سرمایه دار خارجی باین نوع فکرها بایران نخواهد آمد (صحیح است)

عمیدی نوری - در حال یک کاری کنید که بعد چهار اشکال نشوید.

رئیس - آقای صدرزاده باین پیشنهاد موافقت؟

صدرزاده - بنده میخواستم یک

تذکره بدم
رئیس - مخالفید یا موافق؟
صدرزاده - با این صورتی که بیان شد خیر.
۷- اعلام مقام ریاست در مورد تعقیب سئوالاتی که از دولت سابق شده
رئیس - عرض کنم چون دولت فعلی راجع بسئوالاتی که شده باید اطلاع حاصل کند بنده میخواهم از آقایان سئوال کننده تقاضا کنم سئوالاتی که قبلاً کرده بودند هر کدام از آقایان که در سئوال خودشان باقی هستند سئوال را تجدید کنند که برای دولت فرستاده شود (دکتر جزایری - تجدید کنیم یا از اینجا بگوئیم) (سئوالاتی که قبلاً داده‌اید اگر در آن سئوال باقی هستید بآداره قوانین اطلاع میدهند که با اطلاع دولت برسانند، آقای مهندس اردبیلی سئوال جدیدی دارید؟)
مهندس اردبیلی - خیر همان سئوال است که از وزارت بست و تلگراف کرده‌ام تجدید میکنم.
رئیس - هر کدام از آقایان بسئالات خودشان باقی هستند بآداره قوانین اطلاع بدهند (شوشتری - بنده بسئالات خودم باقی هستم) (دکتر جزایری - بنده هم باقی هستم)

۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه
رئیس - جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز پنجشنبه خواهد بود دستور هم مذاکره در همین گزارش جلب سرمایه‌های خارجی (مجلس مقارن ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**

از ورود اجناس گفته و مستعمل که وارد کشور شود بایول مملکت بنده صد درصد موافقم و این بکار اساساً منع شده ولی یک موردی را خواستم خدمتتان عرض کنم برای اینکه پیش آمد کرده والان مورد اختلاف است، در اوایل تشکیل دولت سابق که وسایل نقلیه در مملکت کم بود موافقت کردیم که بگویند تا ماه ۲ درصد مستعمل باشد برای یک مدت معینی ۶ ماه ۷ ماه در مملکت بیاید، که شاید کشایشی از حیث نقلیه پیدا بشود، خوب تشخیص اینکه ۲۵ درصد گفته است یا ۱۰ درصد جناب آقای مهندس جفرودی که یک اطلاعات صنعتی دارند میتوانند شهادت بدهند که اگر ما آمدم قبول کردیم صد درصد نباشد فرض کنیم یک کارخانه نساجی فرضاً ذوب آهن یا کارخانه قندسازی را وقتی جانی کار گذاشتند اینکه صدر صدو نیست و اگر این کارخانه بیاید در مملکت با این ماده‌ای که گذاشتید که باید صدر صد نوباشد چه صورتی دارد؟ (یک نفر از نمایندگان - چه لزومی دارد نوباشد) میگویند از حیث خوبی من جنس گفته نمیخواهم این صحیح است ولی اگر یک کسی بخواهد یک کارخانه ای نوبتیه بکند چند صد میلیون لیره برای تهیه آن لازم است والان این پول را ندارد الان با ۱۰ میلیون لیره یک کارخانه‌ای را که از هر جهت قابل استفاده است میآورد باین مملکت آنرا توجه کنید اموال خودش را میآورد شما هم تقویم میکنید تشخیص ضرورتش هم بآماست این چه نگرانی دارد خواستم تقاضا کنم از جناب آقای مرآت این پیشنهاد

پیشنهاد می‌کنم تبصره ذیل اضافه شود.
پیشنهاد دیگری فرائت میشود (شرح ذیل فرائت شد)
پیشنهاد مینمایم جمله ذیل بماد ۴ اضافه شود رسیدگی بجزایر ادعای جبران عادلانه خسارات واردی که دولت آن را تضمین میکند در محاکم صلاحیت‌دار ایران بعمل میآید. عمیدی نوری
رئیس - آقای عمیدی نوری

مجلس و تشخیص نظر نمایندگان صحیح است که برای بعد آنکسی که سرمایه خودش را بمملکت ما میآورد مستحضر باشد که تنه مقام صلاحیت‌دار در رفع اختلاف در امور قضائی دادگستری ایران است تذکرش تا اینجا صد درصد صحیح است. اما اینکه آقای خرازی مخبر محترم تذکر دادند این مطلب هم یک قدری لطیف است باید توجه کنیم ما امروز میخواهیم جلب اعتماد بکنیم که یک عده‌ای بیگانه سرمایه بیاورند اگر در منزل اول خوف پیدا بکنند که ممکن است یک مردمانی باشند انشاءالله یک همچو حرفی پیش نیاید و یک

تذکره جناب آقای صدرزاده دادند که بنده هم از جناب آقای عمیدی نوری تقاضا میکنم این پیشنهادشان را باین ترتیب اصلاح بفرمائید، ملاحظه بفرمائید جناب آقای عمیدی نوری اینکه ما بیانی از دولتها و یا از هیئت‌ها سلب اعتماد کنیم خوب مجلس هست، مردم هست، روزنامه‌ها هستند اگر خدای نکرده آن هیئتی که در ماده ۲ مقرر است برای ورود سرمایه‌های خارجی یا نوع کاری که می‌خواهند آنها مبادرت کنند رسیدگی کنند و بگویند اینکارها را ایرانها نمیتوانند انجام بدهند و یا سرمایه‌شان کفاف نمیکند بدهیم بخارجها اگر وقتی آمد که دولت و ملت جمعیت ایران تصمیم گرفت که فرضاً صنایع نخ ریزی در ایران ملی شود یا فرض بفرمائید صنایع قند ملی شود همان هیئت وقتی تصمیم گرفت، مطالعه کرد، زحمت کشید دقت کرد و آنها آن هیئتی

که مرکب از اشخاص ذیصلاحیت معاونین وزارتخانه‌ها هستند و مدیر کل بانک ملی هست این اشخاص واردتر از قاضی یک محکمه‌ای هستند، بنده میخواستم پیشنهاد آقای عمیدی نوری را باین ترتیب اصلاح کنم که در صورت بروز اختلاف در میزان خسارت برود بمحاکم ولی وقتی اختلافی حاصل نشد و این هیئت دقت‌های لازمه خودش را کرد و هیئت وزیران تصویب نامه صادر کرد قطعی باشد و این صاحبان سرمایه مطمئن باشند که بی‌جهت نمیروند در محاکم و اگر پیشنهاد شما باین ترتیب باشد که در صورت بروز اختلاف برود بمحاکم صالحه ایران و باین ترتیب اصلاح کنید بنده قبول میکنم.

رئیس - آقای تیمورتاش
تیمورتاش - بنده عرضی ندارم
رئیس - آقای شوشتری بفرمائید
شوشتری - بنده دقت کردم پیشنهاد آقای عمیدی نوری را، بیاناتشان را هم استماع کردم صد درصد از نظر تذکر موضوع در مجلس شورای ملی و مذاکرات مجلس و تشخیص نظر نمایندگان صحیح است که برای بعد آنکسی که سرمایه خودش را بمملکت ما میآورد مستحضر باشد که تنه مقام صلاحیت‌دار در رفع اختلاف در امور قضائی دادگستری ایران است تذکرش تا اینجا صد درصد صحیح است. اما اینکه آقای خرازی مخبر محترم تذکر دادند این مطلب هم یک قدری لطیف است باید توجه کنیم ما امروز میخواهیم جلب اعتماد بکنیم که یک عده‌ای بیگانه سرمایه بیاورند اگر در منزل اول خوف پیدا بکنند که ممکن است یک مردمانی باشند انشاءالله یک همچو حرفی پیش نیاید و یک

همچو اختلافاتی پیش نیاید یا فرض اینکه یک کسی فکر کند که ما یک مردمانی هستیم زود بهانه میگیریم و وقتی هم که بهانه گرفتیم میرویم در دادگستری طوری عمل میکنیم که یکسال دو سال سه سال این اشخاص را مطلق میکنیم گرچه آقایان میفرمایند که خارج از نوبت رسیدگی شود آنرا هم متوجه عرض کنم این کلمه همانطور که عرض کردم آقای تیمورتاش یادداشت فرمودند در دادگستری یک قرارهای اناطه‌ای داریم برای اینکه منوط میشود این دعوا بدعوی دیگری بعد از آنکه محکمه نظر داد آنوقت اصل دعوا صورت دیگر پیدا میکند، مشاور میگیرند حاکم یا محکوم میشود آن وضعی که در قانون هست نمیخواهم در اینجا تشریح کنم جواب جناب آقای عمیدی را آنطور که جناب آقای خرازی فرمودند صد درصد صحیح است میگویند که یک وقتی بین ما واو یک اختلافی است و مقتضی میدانند برود اگر ما اختلافی نداشته باشیم رسیدگی با هیئت دولت است هیأت دولت هم مورد اعتماد مجلسین است بنابراین یک هیئتی که مورد اعتماد مجلسین است و یک قضیه‌ای که در اصل موضوع اختلاف نظری نیست چرا آنرا بیریم در دادگستری اگر آن عبارتی که گفتند ضمیمه کنیم این نگرانی رفع میشود و الا سرمایه دار خارجی باین نوع فکرها بایران نخواهد آمد (صحیح است)

عمیدی نوری - در حال یک کاری کنید که بعد چهار اشکال نشوید.

رئیس - آقای صدرزاده باین پیشنهاد موافقت؟

صدرزاده - بنده میخواستم یک

تذکره بدم
رئیس - مخالفید یا موافق؟
صدرزاده - با این صورتی که بیان شد خیر.
۷- اعلام مقام ریاست در مورد تعقیب سئوالاتی که از دولت سابق شده
رئیس - عرض کنم چون دولت فعلی راجع بسئوالاتی که شده باید اطلاع حاصل کند بنده میخواهم از آقایان سئوال کننده تقاضا کنم سئوالاتی که قبلاً کرده بودند هر کدام از آقایان که در سئوال خودشان باقی هستند سئوال را تجدید کنند که برای دولت فرستاده شود (دکتر جزایری - تجدید کنیم یا از اینجا بگوئیم) (سئوالاتی که قبلاً داده‌اید اگر در آن سئوال باقی هستید بآداره قوانین اطلاع میدهند که با اطلاع دولت برسانند، آقای مهندس اردبیلی سئوال جدیدی دارید؟)
مهندس اردبیلی - خیر همان سئوال است که از وزارت بست و تلگراف کرده‌ام تجدید میکنم.
رئیس - هر کدام از آقایان بسئالات خودشان باقی هستند بآداره قوانین اطلاع بدهند (شوشتری - بنده بسئالات خودم باقی هستم) (دکتر جزایری - بنده هم باقی هستم)

۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه
رئیس - جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز پنجشنبه خواهد بود دستور هم مذاکره در همین گزارش جلب سرمایه‌های خارجی (مجلس مقارن ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**